

Lausunto Sosiaali- ja Terveysministeriölle esitysluonnoksesta laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta / Ossi Kakko

Ähtärissä 5.5.2021 (lisäaika lausunnon antoon pyydetty ja myönnetty 3.5.2021)

Lausunto:

Esitysluonnos laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 15 §:n muuttamisesta tulee sellaisenaan hylätä – ja kyseiset lait tulee saattaa uudelleen erilliseen käsittelyyn.

Perustelut:

Lakimuutosehdotus on Suomen perustuslain vastaisena ihmisoikeusloukkauksena vastoin hallituksen tavoitteena olevaa teemaa ”Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi” ja vaikuttaisi kielteisesti siinä mainittuihin tavoitteisiin hyvinvoinnin edistämisestä ja eriarvoisuuden vähentämisestä – ja aiheuttaisi lisäksi vastoin tavoitteitaan merkittävää lisätyötä viranomaisille ruokasiemenistä kylvetyn, sekä lintujen ruokinnasta levinneen hampun (*Cannabis sativa*) kitkennässä, sekä Suomen yleisimpiin rantakasveihin kuuluvien DMT:tä sisältävien ruokohelven (*Phalaris arundinacea*) ja järviruo’o (*Phragmites australis*) hävittämiseen laittomina huumausaineina.

Esitetty lakimuutosehdotus on vastoin ainakin seuraavia kansainvälisiä sopimuksia/julistuksia:

1. Yhdistyneiden kansakuntien julistus maanviljelijäin ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeuksista (UNDROP)
2. Asetus taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta. (TSS-SOPIMUS - 6/1976)
3. YK:n huumausaineyleissopimus (1961), sen muutospöytäkirja (1972) – sekä psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus (1972)
4. Biologista monimuotoisuutta koskeva YLEISSOPIMUS / Asetus biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta (YK:n biodiversiteettisopimus)
5. Euroopan Unionin Perusoikeuskirja
6. UNESCO:n yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä.
7. Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT-sopimus), sekä EU:n komission säädös Euroopan kulttuuriperinnön vaaliminen ([COM\(2014\) 477 final](#), 22.7.2014)

Lakimuutosehdotus ei myöskään täytä Sanna Marinin hallituksen ohjelmassa esitettyä lupaus, että se ”sitoutuu tietopohjaisen politiikan tekoon” (VN 2019) – vaan hankaloittaisi turhaan tieteellistä tutkimusta ja tieteen vapautta Suomessa. Vastuullisen tiede- ja innovaatiotoiminnan harjoittamisen käytännöt ovat uusien tilanteiden mukaan päivittyviä, eivät niitä rajoittavia.

Ossi Kakko,
luontaistalouden harjoittaja, Ähtäri

1. ”Yhdistyneiden kansakuntien julistus maanviljelijäin ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeuksista” (UNDROP)

30.10.2018 hyväksytyn UNDROP-julistuksen täytäntöönpano on ainutlaatuinen ennakkopäätösasetelman asettava mahdollisuus korjata lukuisia diskriminaation muotoja, järjestelmällisiä ihmisoikeusloukkauksia ja historiallisia haittoja, jotka ovat vaikuttaneet maanviljelijöihin ja muihin maaseudulla työskenteleviin ihmisiin useiden vuosikymmenten ajan. [...] UNDROP-julistus kutsuu oikeutta murrosvaiheeseen maapallon pienviljelijöiden kokemiin vääryyksiin ja taisteluihin.

Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeusasiantuntijat ovat todistaneet työssään kuinka meidän on turvattava maanviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeudet paremmin – ja kehotamme YK:n jäsenvaltioita täytäntöönpanemaan UNDROP-julistuksen hyvässä hengessä. UNDROP-dokumentin määrittelemien uusien normien laaja tunnustaminen on välttämätöntä, jotta mukaan ottava ihmisoikeusliike voi maapallolla kehittyä ja edistyä. [...]

YK:n jäsenvaltioiden tulee täyttää maanviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisoikeudet tarjoamalla heille lakiapua (artikla 12.3), antamalla etusija tärkeysjärjestyksessä maattomille maatyöläisille, nuorille ihmisille, pienkalastajille ja muille maatyöläisille – kun julkisia maita, kalastusoikeuksia ja metsiä allokoidaan käyttöön (artikla 17.6), tukea pienviljelijöiden siemenjärjestelmiä ja edistää omien kylvösiementen käyttöä ja maatalousbiodiversiteettiä (artikla 19.6) kuten myös turvata veden riittävyys maatalouteen ja kalatalouteen (artikla 21), sekä ihmisoikeudet turvalliseen ja puhtaaseen juomaveteen, sekä maanviljelijöiden että muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten sanitaatiotarpeisiin (artikla 21.1).

YK:n jäsenvaltiot ottavat käyttöön tarkoituksenmukaiset ja tehokkaat keinot kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi tukien kansallisia ponnisteluja, jotka pyrkivät täytäntöönpanemaan UNDROP-julistuksen, sekä toimimaan kumppaneina tarkoituksenmukaisissa kansainvälisissä ja alueellisissa organisaatioissa, sekä kansalaisyhteiskunnassa ja erityisesti pienviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten järjestötoiminnassa (artikla 2.6).

UNDROP edellyttää, että YK:n erikoistuneet virastot, rahavarannot ja ohjelmat, sekä muut hallitustenväliset organisaatiot, mukaanlukien kansainväliset ja paikalliset finanssijärjestöt – tulevat panostamaan UNDROP-julistuksen täyteen toteenkäymiseen – mukaanlukien muun muassa kehitysyhteistyön mobilisaatio (artikla 27.1) – ja että nämä organisaatiot edistävät kunnioitusta Yhdistyneiden kansakuntien julistusta maanviljelijäin ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeuksista kohtaan, sekä seuraavat tämän tehokasta täytäntöönpanoa (artikla 27.2).

<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25439&LangID=E>

Erityisesti ehdotus loukkaa UNDROP-julistuksen artiklaa 17 jonka mukaan maaseudun väestöllä on oikeus maan ja vesistöjen kestäväan käyttöön ja hallinnointiin saavuttaakseen riittävän elämänlaadun ja voidakseen elää turvassa, rauhassa, kunnialla kehittäen omia kulttuureitaan (artikla 17.1). ja YK:n jäsenvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin poistaakseen ja kieltääkseen kaikki diskriminaation muodot, jotka liittyvät maaoikeuksiin, mukaanlukien aviostatuksen muutokset, riittävän oikeusavun puute tai puute pääsystä taloudellisiin resursseihin (artikla 17.2.) ja YK:n jäsenvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tarjotakseen laillisen tunnustuksen maankäytön hallintaoikeuksiin, mukaanlukien perinteiset maanhallintaoikeudet joilla ei ole tällä hetkellä tunnustettua lain suojaa – sekä tunnuistettava erilaisten toimintamallien ja järjestelmien olemassaolo. Näissä puitteissa YK:n jäsenvaltioiden tulee varmistaa ettei pienviljelijöitä ja muita maaseudulla työskenteleviä ihmisiä karkoiteta mielivaltaisesti – ja että heidän oikeuksiaan ei muilla tavoin tukahduteta tai loukata.

YK:n Jäsenvaltioiden on myös tunnustettava ja suojeltava luontaiset yhteiskäyttöoikeudet ja näihin liittyvät kollektiivisen maankäytön järjestelmät. (artikla 17.3)

sekä etenkin artiklaa 19 joka toteaa kuinka pienviljelijöillä ja muilla maaseudulla työskentelevillä ihmisillä on oikeus omiin siemeniin (artikla 19.1) :

- a) oikeus suojella ruoka- tai maatalouskasvien geenivaroihin liittyvää relevanttia perinnetietoa
- b) oikeus saada osallistua tasa-arvoisesti hyödynjakoon, joka seuraa ruoka- tai maatalouskasvien geenivarojen hyötykäytöstä
- c) oikeus saada osallistua päätöksentekoon asioissa, jotka liittyvät ruoka- ja maatalouskasvien geenivarojen säilytykseen ja kestäväan käyttöön.
- d) oikeus säästää, käyttää, vaihtaa ja myydä omalla maatilalla tuotettuja siemeniä tai lisäysaineistoa.

Pienviljelijöillä ja muilla maaseudulla työskentelevillä ihmisillä on oikeus ylläpitää, hallinnoida ja kehittää heidän omia siemeniään ja perinnetietoaan (artikla 17.2) ja YK:n jäsenvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin kunnioittaakseen, suojellakseen ja täyttääkseen viljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeus omiin siemeniinsä (artikla 17.3) minkä lisäksi YK:n jäsenvaltioiden on varmistettava että riittävän laadukkaita kylvösiemeniä on määrällisesti riittävästi tarjolla pienviljelijöille kaikkein suotuisimpaan kylvöaikaan ja huokeaan hintaan (artikla 17.4).

Lisäksi YK:n jäsenvaltioiden on tunnustettava pienviljelijöiden oikeudet tulla toimeen heidän omilla siemenillään – tai muilla heidän itse valitsemillaan paikallisesti saatavilla olevilla siemenillä – sekä oikeus päättää mitä kasveja, lajikkeita ja lajeja he haluavat kasvattaa. (artikla 17.5) YK:n jäsenvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin tukeakseen pienviljelijöiden siemenjärjestelmiä ja edistää maanviljelijöiden omien kylvösiementen käyttöä sekä maatalousbiodiversiteettiä. (artikla 17.6).

YK:n jäsenvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla voidaan varmistaa että maatalouden tutkimus ja kehitys integroituu viljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten tarpeisiin – ja varmistaa näiden kaikkien väestöryhmien aktiivisen osallistumisen tutkimusprioriteettien määrittämiseen ja tutkimus- ja kehityshankkeiden suorittamiseen, ottaen huomioon heidän kokemuksensa – sekä lisäten investointeja sellaisten lajikkeiden ja siementen tutkimukseen ja kehitykseen – jotka vastaavat heidän tarpeisiinsa. (artikla 19.7.)

YK:n jäsenvaltioiden tulee myös varmistaa että siemenpolitiikka, lajikesuojaus ja muut immateriaalioikeuksiin liittyvät lait, sertifiointiohjelmat ja siemenkauppalait kunnioittavat ja ottavat huomioon maanviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeudet, tarpeet ja realiteetit. (artikla 19.8).

Huumausainelain uudistustarpeessa ei oikeastaan tarvitse puuttua varsinaiseen huumausainelakiin vaan lain tulkintaan, jotta se olisi sellainen kuin lainsäätäjät ja kansainväliset konventiot ovat alunperinkin tarkoittaneet.

Joka tapauksessa tämän kannalta oleellista on toimeenpanna UNDROP-julistuksen artikla 23, jossa todetaan että

Maanviljelijöillä ja muilla maaseudulla työskentelevillä ihmisillä on oikeus nauttia nauttia korkeimmasta saavutettavissa olevasta ruumiin- ja mielenterveydestä. Heillä on oikeus saada pääsy – ilman minkäänlaista diskriminaatiota – kaikkiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. (artikla 23.1)

Maanviljelijöillä ja muilla maaseudulla työskentelevillä ihmisillä on oikeus käyttää ja suojella heidän perinteisiä lääkkeitään, sekä ylläpitää heidän terveydenhuollon käytäntöjään, mukaanlukien oikeus käyttää ja säilyttää omia kasvejaan, eläimiään ja mineraalejaan lääkinnällisissä tarkoituksissa. (artikla 23.2).

YK:n jäsenvaltioiden tulee taata pääsy kaikkiin terveydenhoidon fasiliteetteihin, tuotteisiin ja palveluihin maaseudulla tavalla joka ei diskriminoi ketään ja etenkin väestöryhmille, jotka ovat haavoittuvassa tilanteessa – tulee tarjota pääsy välttämättömiin lääkkeisiin, immunisaatioon tartuntataudeissa, lisääntymisterveyteen, sekä tietoon keskeisistä terveysongelmista jotka vaikuttavat yhteisöön, sekä menetelmistä näiden estämiseen ja hallitsemiseen, äitien ja lasten terveydenhuoltoon, sekä myös terveysammattilaisten kouluttamiseen, sekä koulutukseen terveyteen ja ihmisoikeuksiin liittyen. (artikla 23.3).

UNDROP artikla 26.1 toteaa että maanviljelijöillä ja muilla maaseudulla työskentelevillä ihmisillä on oikeus nauttia heidän omasta kulttuuristaan ja edetä vapaasti kulttuurinsa kehittämisessä ilman häirintää tai minkään muotoista diskriminaatiota. Heillä on myös oikeus ylläpitää, ilmaista, hallita, suojella ja kehittää omaa perinteistä ja paikallista tietämystään, kuten elämäntapaansa, tuotantomenetelmiä tai -teknologioita tai tapakulttuuria ja perinteitä. Kukaan ei voi vedota kulttuuriin oikeuksiin jotka loukkaavat kansainvälisen lain turvaamia ihmisoikeuksia – tai rajoittavat näiden laajuutta. Artikla 26.3. toteaa että YK:n jäsenvaltiot tulevat kunnioittamaan ja ryhtymään toimenpiteisiin tunnustaakseen ja suojellakseen maanviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten oikeuksia omaan perinteiseen tietoonsa, sekä eliminoivat diskriminaation heidän perinnetietojaan, käytäntöjään ja teknologioitaan kohtaan.

<http://undocs.org/en/A/C.3/73/L.30>

Henkilökohtaisesti minulla, Ossi Kakolla on työelämässä tavoitena muodostaa perinteisten suomalaisten viljelykasvien pienviljelyä, kasvinjalostusta ja maatiaiseläinten pitoa, sekä ruoka- että lääkinnällisten sienten viljelyä ja ylläpitoa, sekä keruutuotetaloutta ja pienimuotoista kalastusta harjoittava biokulttuurinen maatila, jolla on tieteellinen merkitys ns. resilienssi-hubina, geenivarojen biodiversiteettisopimuksen mukaisesta geenivarojen in-situ hallinnasta, matkailu-, terapia- ja koulutuspalveluiden tuottajana sekä monialaisena paikallistaloudellisena toimijana, perinteisen kulttuurin ylläpitäjänä ja kehittäjänä. Ehdotettu lakimuutos loukkaisi räikeästi ihmisoikeuksiani tehdä ja kehittää valitsemaani kulttuurityötä.

Olen ammatiltani luontaistalouden harjoittaja, jolla on myös käytännön koulutus biodynaamiseen kasvinjalostukseen - ja harjoitan sekä harjoitan sekä pienviljelyä että keräilytaloutta – ja tavoitteenani elämässäni on ollut kehittää sellaisia omavaraisia menetelmiä poispääsyyn köyhyydestä, jotka olisivat kaikkien ihmisten missä tahansa tilanteissa sovellettavissa – ja kehitettävissä pitkäaikaista poikkeustilaa kestäviksi hajasijoittuneiksi huoltovarmuusjärjestelmiksi, jotka estäisivät nälänhädän mahdollisuuden myös pitkittyneissä kriisitilanteissa ja voisivat toimia myös normaalina talousjärjestelmänä. Oman kokemukseni mukaan tätä työtä on pyrkinyt estämään tämän lakimuutosehdotuksen taustalla oleva valvova viranomaisen Fimea ja tähän kytköksissä oleva Ruokavirasto, jotka rajoittivat ensin toimeentulomahdollisuuksiani valjastamalla uuselintarvikeasetuksen, jonka tarkoitus oli alunperin rajoittaa geenitekniikalla tuotettujen uusien elintarvikkeiden hallitsematonta markkinoille pääsyä – kieltämään lähestulkoon kaikkien perinteisten ravintokasviemme kaupallisen hyödyntämisen – ja tämän jälkeen kun alkoi näyttää siltä että pystyn käsityökaluin viljelemään suomalaisten perinteistä hyötyhampppua ja saamaan tämän lääkelaatuisesta puintitähteestä merkittävän suuren tulonlähteen – niin Ruokavirasto ja Fimea päättivät siirtää hampun vihermassan uuselintarvike-lupamenettelyn alaiseksi vastoin todistusaineistoa, jonka mukaan kasvin kaikki osat – mukaanlukien CBD-utteen ovat olleet perinteisessä ravintokäytössä Euroopassa ennen vuotta 1996.

Kun hampun uuselintarvikelupamenettely osoittautui lakiteknisesti mahdottomaksi, niin Fimea päätti jatkaa rajoitusta siirtämällä kannabidiolin lääkeluetteloon – ja pyrkii nyt luokittelemaan senkin huumausaineeksi, vaikka YK:n huumausainekonventiossa ollut kannabis ei ole missään vaiheessa tarkoittanut hampua, vaan korkean THC-pitoisuuden omaavia lajikkeita. Kyse on siis puhtaasti ideologisesta ja kaupallis-poliittisesta lakialoitteesta, joka loukkaa maanviljelijöiden ja muiden maaseudulla työskentelevien ihmisten ihmisoikeuksia - ja jolle ei ole olemassa mitään tieteellisiä perusteita. Keskustelu lakimuutoksesta tulee suunnata siihen, millainen Valtioneuvoston asetus tarvitaan säätelemään hampputuotteiden ja lääkekannabiksen kotimaista tuotantoa.

Ruokaviraston Viikin toimipaikassa 1.2.2019 järjestetyssä keskustelutilaisuuden muistiossa Ruokavirasto totesi epämääräisesti, ettei huumausaineyleissopimuksen määrittelemiä edellytyksiä viljelyn sallimiseksi ole otettu kansalliseen lainsäädäntöön ollenkaan, minkä vuoksi kasvatus- (eli tuotanto)lupia ei voi antaa koska lainsäädännössä on täyskielto josta ei ole tehty poikkeusta säätämällä poikkeustoimintaa luvanvaraiseksi.

Keskustelutilaisuudessa kuitenkin käytiin todellisuudessa läpi, kuinka huumausainelain 2. luku kertoo että lääkevalvontavirasto (nykyisin Fimea) myöntää lääkekäyttöön tarkoitettun huumausaineen tuotantoon luvat – ja hamppuyrittäjät vaativat vastausta siihen että miten se lupaprosessi etenee. Tähän Katja Pihlainen Fimeasta vastasi ensin että siihen tarvitaan lääketehdasluvat – mutta kun hamppuyrittäjät kysyivät että miten se lääketehdaslupa sitten haetaan niin - Katja Pihlainen totesi vastanneensa kauppa-puutarhaliiton toiminnanjohtaja Jyrki Jalkasellekin samoin - että jos haluatte ruveta tuottamaan kannabis-kasvista huumausainetta, eli sitä kukintoa ja keräämään hartsia – niin tarvitsette siihen luvan. Tästä jatkona hamppuyrittäjät kysyivät edelleen – että millaisen prosessin takana se lupa on – johon Katja Pihlainen viimein vastasi että maahan pitää perustaa sellainen virasto, joka valvoo näitä pinta-aloja ja valvoo näitä toimijoita ja ostaa sen koko tuotannon – tai ottaa sen koko tuotannon haltuunsa ja jakaa sen sitten eteenpäin – toimii ikäänkuin tukkuliikkeenä – ja että nimenomaan tämä on se puuttuva kohta mitä meillä ei ole lainsäädännössä säädetty kansallisesti huumausainelakiin ollenkaan, joten tästä syystä tällaisia lupia meillä Suomessa ei ole myönnettävissä – ja luvat ovat toiminnalle kuitenkin edellytys. Laki ei siis vielä mahdollista Fimean myöntää tällaista lupaa koska laki ei ole säätänyt tuotantoa luvanvaraiseksi - ja tällaisen lupajärjestelmän perustamiseksi pitäisi vaikuttaa politiikkaan ja poliitikkoihin.

Hamppuyrittäjät kysyivät että onko siis kyseessä huumausainelaki 3 b § ([19.12.2014/1127](#)) : ”Huumaantumistarkoituksessa käytettävien aineiden teollinen käyttö - Jos 3 §:n 1 momentin 5 kohdan e alakohdassa tai 3 momentissa tarkoitettulla aineella Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kemikaalituoterekisterin mukaan tai muutoin voidaan olettaa olevan teollista käyttöä tai jos kyseessä on lääkeaine, aineen tai lääkeaineen tiedossa oleville valmistajille tai niitä edustaville tahoille on varattava tilaisuus lausua arvioinnista ja toimenpide-ehdotuksesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää vähäisistä poikkeuksista huumausaineen käsittelykiellosta teollisessa käytössä, jos aineella on perusteltua käyttöä teollisessa elinkeinotoiminnassa.” ?

Tähän Katja Pihlainen totesi – että juurikin näin ja että sellaista Valtioneuvoston asetusta en ole nähnyt jossa tällaisia olisi myönnetty – ja toisekseen tämä koskee huumausaineita, joita me ollaan kansallisesti luokiteltu huumausaineiksi – ei niitä jotka tulee konventiosta, joka on se ylempi taho mistä määräykset tulevat. Meillä Suomessa ei siis ole kansallisesti otettu käyttöön yhtä palasta kansainvälisestä sopimuksesta, kun aikaisemmin sille ei ole ollut tarvetta ja nyt on kysymys siitä että luodaan se tarve – tai että tarvetta on ilmentynyt – jolloin se tarkoittaa sitä että siitä pitäisi säätää kansallisesti, eli sitten se asia siirtyy taas sinne poliitikkojen päätettäväksi.

Fimeassa on siis tiedetty jo vähintäänkin vuodesta 2019 alkaen että meillä ei ole tarvetta huumausainelain muutokselle, vaan tarvitaan ainoastaan Valtioneuvoston säätämä asetus, jonka perusteella voidaan myöntää lupia lääkekannabiksen tai muiden huumausaineiksi luokiteltujen kasvipärisien lääkeaineiden kotimaiseen lääkelaatuiseen tuotantoon.

Hampputuottajien kysymykseen "Voiko Suomessa saada valmistuslupan, jos omaa tiettyä koulutusta, tällaiselle lääkinnälliselle tuotteelle?" - Fimeasta vastattiin että "Teoriassa tämä voisi olla mahdollista, mutta on aina luvanvaraista. Lääkkeitä saa valmistaa vain lääkelaatuisista raaka-aineista. Lääkelaisissa todetaan, että ex tempore valmistusmahdollisuus on mahdollista vain apteekkeista, sivuapteekkeista ja sairaala-apteekkeista. Erityislupa voidaan myöntää vain valmistelle, ei aineelle..."

Tämä siis tarkoittaa että pelkästään Valtioneuvoston asetuksella poikkeuslupien myöntämiseen huumausaineiksi luokiteltujen tuotteiden tuotantoon apteekit voisivat valmistaa paikallisesti tuotetuista kotimaisista raaka-aineista myytäviä lääkevalmisteita. Lääkelaatuista raaka-ainetta ei ole mahdollista tuottaa teollisen mittakaavan peltoviljelyssä, mutta sitä on mahdollista tuottaa pienimuotoisessa puutarhaviljelyssä ja kasvihuonetuotannossa.

Nykyisen lainsäädännön puitteissa hampputuotteet – joissa ei ole merkittävää määrää THC:tä mutta on merkittäviä määriä CBD:tä tai CBG:tä ei tarvitsisi mennä kyseisen ylimääräisen lupaprosessin läpi vaan nämä olisivat sellaisenaan elintarvikkeita, kosmetiikkaa, muita tuotteita tai näiden hartsista valmistettuja ravintolisiä, joiden kauppaa ei ole syytä rajoittaa.

Ruokaviraston keskustelutilaisuudessa Fimean lakimies Sanna Hyttinen lausui kuitenkin asiasta vielä: "eli ei voida sanoa – eli ei voida sanoa että jokin tietty aine olisi erityislupallinen – vaan aina katotaan se valmiste – ja siinä edellytetään ettei ole olemassa myyntiluvallista valmistetta joka olisi yhtä tehokas tähän potilaan henkilökohtaiseen tilanteeseen - eli pitää olla lääketieteellinen syy – ja täytyy olla laillistetun lääkärin kirjoittama lääkemääräys – ja sitten on tietyt tahot jotka voi hakea tätä erityislupaa ja siinä on nää samat – että apteekit, sairaala-apteekit ja sivuapteekit – ja rokotteissa myös THL – eli tätäkään ei voi niinkuin yksittäinen taho hakea tän hetkisen lainsäädännön mukaan."

Tässä paljastuu Fimean todellinen syy haluta luokitella kaikki hampputuotteet lupamenettelyprosessin alaisuuteen, eli kaupalliset intressit ja markkinaetujen varjelu, jonka lisäksi ilmenee käytännössä myös aggressiivista uhkailua toimiluvan menetyksellä lääkekannabisreseptejä tieteellisin perustein myöntäneitä lääkäreitä kohtaan, mikäli nämä myöntävät Suomessa yhtään uusia lääkekannabisreseptejä. Tästä syystä Fimean nykyiset viranomaiset eivät ole päteviä valvomaan lääkealan turvallisuutta ja kehitystä – vaan ovat käytännössä lähinnä lääkeyhtiöiden edunvalvoja, mikä ei ole Fimean lakisääteinen tehtävä.

Tässä joitakin lääketieteellisiä käyttötarkoituksia kannabistuotteille:

"Cannabinoids and Pain: New Insights From Old Molecules"

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphar.2018.01259/full>

"Combination of Cannabinoids, Δ 9- Tetrahydrocannabinol and Cannabidiol, Ameliorates Experimental Multiple Sclerosis by Suppressing Neuroinflammation Through Regulation of miRNA-Mediated Signaling Pathways"

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fimmu.2019.01921/full>

"Cannabis, cannabinoid receptors, and endocannabinoid system: yesterday, today, and tomorrow"

<https://www.nature.com/articles/s41401-019-0210-3>

Käytän hampunviljelyn sivutotteena syntyvää vihermassaa pääasiassa lampaiden ravintolisänä, mutta syön sitä ajoittain itsekin, kuten olen tehnyt jo yli 20 vuotta – samoin kuten syön esim. nokkosta ja monia muitakin yrtejä. Tällä tavalla kykenen myös havaitsemaan ilman kallista analyysiä, mikäli viljelemäni kannan THC-pitoisuus, jonka olen saanut putoamaan alemmas kuin lajikerekisterissä olevan Finolan – jostain syystä kasvaisi haitallisen korkealle tasolle koska THC-myrkytys olisi aistinvaraisesti havaittavissa. Tulehduksia lieivittävä ja vastustuskykyä lisäävä ruokana syömistä ei voi tulkita pelkästään non-medical käytöksi, koska koko kasvi, joka sisältää suhteessa moninkertaisesti enemmän CBD:tä tai CBG:tä kuin THC:tä ja vaikuttaa mm. apellinergiseen järjestelmään – ja voi siten olla avuksi tulehdussairauksien, kuten COVID-19:n ja monien muiden patologisten tilojen hoidossa.

Lähes olematon (0,1% THC-pitoisuus) ei pääse käsittääkseni vaikuttamaan huumaavasti, koska CBD estää THC:lle ominaista päihdyttävää vaikutusta irrottamalla sen CB1-reseptoreista, joihin pitkittynyt kiinnittyminen aiheuttaa päihdyttävän vaikutuksen. En siis pidä tämän kasvimassan huumausainekäyttöä edes mahdollisena, koska päihdyttävän annoksen THC:tä nauttiminen siitä sisältäisi myös unettavan määrän CBD:tä, eikä se siten soveltuisi riippuvuutta aiheuttavaan nautintoaine- ts. huumausainekäyttöön. Kasvimassa sellaisenaan tai siitä perinteisin menetelmin valmistetut uutteet on mielestäni tulkittava elintarvikkeiksi tai ravintolisiksi – ja lääkelakia tai uusielintarvikeasetusta on sovellettava vain teknisesti eristettyihin tai syntetisoituihin puhasainevalmisteisiin, joita tuotetaan kaupallisesti lääkkeellisissä tarkoituksissa. Lähes olemattoman THC-pitoisuuden ja runsaan CBD-pitoisuuden sisältäviä hampukasvit eivät ole missään vaiheessa olleet huumausaineyhteisömuksen tarkoittamaa kannabista, vaan tässä asiassa olisi noudatettava WHO:n suositusta ja luokiteltava huumausaineiksi vain sellaisia aineita joita voi huumausaineina käyttää ja joilla on huumaava vaikutus. Pääasiassa kannabidiolia sisältävä hamppu ei ole päihdyttävä tai riippuvuutta aiheuttava huumausaine.

Tähän mennessä on kertynyt vasta vähäisistä tutkimustietoa, mutta tästä huolimatta on olemassa jo näyttöä siitä että kannabidioli (CBD) on mahdollisesti hyödyllinen opioideista, kokaiinista, ym. psykostimulanteista, huumausaineeksi luokitellusta kannabiksesta ja tupakkariippuvuudesta vieroituksessa.

”Cannabidiol as an Intervention for Addictive Behaviors: A Systematic Review of the Evidence”
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.4137/SART.S25081>

CBD saattaa parantaa hengitysvajausoireyhtymän (ARDS):n oireita ylössätelemällä apeliinia, eli peptidiä/hormonia jolla on merkittävä rooli keskushermoston ja perifeerisen immuunijärjestelmän säätelyssä, keskushermostossa, aineenvaihdunnallisessa järjestelmässä ja verenkiertojärjestelmässä. CBD-hoito kykeni kääntämään ARDS:n oireet kohti tavanomaista tasoa. Hoito lisäsi merkittävästi apeliinin ilmentymistä, viitaten mahdollisesti siihen kuinka CBD:n vuoropuhelu apelinergisen järjestelmän kanssa saattaa olla terapeutinen kohde tulehdussairauksien hoidossa, kuten esim. COVID-19:n ja monien muiden patologisten tilojen tapauksissa.

”Cannabidiol (CBD) modulation of apelin in acute respiratory distress syndrome”
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jcmm.15883>

Tässä linkatun tutkimuksen tulokset antoivat viitteitä siitä että CBD:llä saattaa olla suojaava vaikutus äkillisen hengitysvajausoireyhtymän (ARDS) aikana, mikä voi tehdä CBD:stä oleellisen komponentin COVID-19:n hoidossa siten että se vähentää sytokiini-myrskyä, suojelee hengitysteiden kudoksia, sekä palauttaa tulehdustilan uudelleen homeostaasiin.

”Cannabidiol Modulates Cytokine Storm in Acute Respiratory Distress Syndrome Induced by Simulated Viral Infection Using Synthetic RNA” <https://doi.org/10.1089/can.2020.0043>

Kannabidioli, kuten myös tetrahydrokannabinoli vähentää keuhkojen tulehdusta, mahdollisesti estämällä tulehduksia aiheuttavan hengenvaarallisen sytokiinimyrskyn tuottamisen. CBD voi estää useita tulehduksia aiheuttavia sytokiineja. Toisin kuin THC:llä, CBD:llä on korkea turvallisuusprofiili ja sitä siedetään farmakologisesti hyvin jopa 1500 mg päiväannoksina kahden viikon lääkintäjaksossa niin eläinten kuin ihmistenkin tapauksessa. Tämä viittaa mahdollisuuteen vähentää SARS-CoV-2:n aiheuttamia keuhkotulehduksia ja siten myös taudin vakavuutta.

”SARS-CoV2 induced respiratory distress: Can cannabinoids be added to anti-viral therapies to reduce lung inflammation?” <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7187842/>

Hampukasvin (*Cannabis sativa*), joka sisältää tulehduksia lievittävää kannabidiolia (CBD) on havaittu säätelevän geenien ekspressiota, lievittävän tulehduksia ja omaavan syöpää sekä tulehduksia torjuvia ominaisuuksia. Sen vaikutuksia angiotensiiniä konvertoivan koentsyymi 2:n (ACE2) säätelyyn ei tunneta vielä tarkasti, mutta hampusta valmistetut uutteen saattavat säädellä angiotensiiniä konvertoivan koentsyymi 2:n ekspressiota SARS-CoV-2-viruksen aiheuttamissa COVID-19 -altisteisissa kudoksissa. Viruksen pääsyn soluihin estäminen on tärkeä osa varteenotettavia terapeuttisia hoitokeinoja pandemian hallintaan saamisen kannalta. Korkean kannabidioli-pitoisuuden omaavien vapaapölytteisten lajikkeiden kehittäminen tulee sallia myös Suomessa – tai lääketeollisuus jää riippuvaiseksi ulkomaisista patenttioikeuksista, mikä aiheuttaa Suomelle merkittävän kansantaloudellisen haitan.

”In search of preventive strategies: novel high-CBD *Cannabis sativa* extracts modulate ACE2 expression in COVID-19 gateway tissues” <https://www.aging-us.com/article/202225/text>

Tavoitteenani on kehittää valmiudet lääkelaatuisten raaka-aineiden tuotannolle, jotta me suomalaiset (mukaanlukien Kauppapuutarhaliitto ja MTK) voimme vastata kotimaisten ja kansainvälisten lääkemarkkinoiden syntyvään kysyntään heti kun Valtioneuvosto säätää asetuksella huumaisainelaki 3 B:n mukaisen kannabistuotteiden teollista tuotantoa, ostoa ja jakelua valvovan organisaation, jonka jälkeen myös apteekkilaki sallii paikallisten raaka-aineiden tuotannon lääkevalmisteiden valmistusta varten. Huumausainelaki on muuten sellaisenaan jo täysin valmis, eikä siihen tarvitse välttämättä tehdä mitään muutoksia. Lääkelaatuisten raaka-aineiden tuotanto mahdollistaa myös kotimaisen luonnonvaran hyödyntämisen psykiatrisessa sairaanhoidossa ja tähän liittyvien lääkekokeiden käynnistämisen asiasta valvutuneiden lääkäreiden toimesta. Tavoitteenani on ollut hampunsiementen, tekstiilikuitujen ja eläinten kuivikkeena käyttämieni päistäreiden lisäksi kehittää lääkelatuisten tai vähintään huippulaadukkaan elintarvikelaadun omaavaa kannabidioli-pitoisen hampun vilhermassan tuotantotekniikkaa, joka on yhdistettävissä em. tarkoituksiin. Teollisen peltoviljelyn aiheuttamat ongelmat lääkelaadun tuotannon kannalta ovat ilmeiset.

”Cannabis Contaminants Limit Pharmacological Use of Cannabidiol”

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphar.2020.571832/full>

Lisäksi tavoitteenani on ollut selvittää hampukasvin hyödyntämistä nanoteknologiassa, jossa käytetään hampun päistäreen lyhyitä kuituja. Esim. tässä julkaisussa kerrotaan kuinka hampukuidusta valmistettua aktiivihiltä käytettiin hydrotermaalisella menetelmällä syntetisoiduissa rautaoksidi-nanokomposiiteissa (Fe₂O₃/HAC), jotka toimivat huippusuorituskykyisinä elektrodeina sähköä varastoivissa ja luovuttavissa superkapasitaattoreissa. Hampukuidusta valmistettu aktiivihiltä on käyttökelpoinen alusta myös muille metallioksideista valmistettaville nanokomposiiteille, joiden erilaisia ominaisuuksia tutkitaan ahkerasti.”

”Fe₂O₃/hemp straw-based porous carbon composite for supercapacitor electrode materials”

<https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11581-020-03547-z>

Fimean tulee lääkelain mukaan "varmistaa lääkkeiden asianmukainen valmistus ja saatavuus maassa" - ja Fimean lakisääteiseen toimialaan kuuluu "lääkealan kehittäminen" ja lakisääteisiin tehtäviin kuuluu "ohjata ja valvoa lääkkeiden valmistusta", "tehdä lääke-epidemiologista, lääkepolitiikkaan liittyvää ja lääketaloustieteellistä tutkimusta ja rakentaa yhteistyötä näillä tutkimusalueilla", "rakentaa rokotteen hoidollisen ja taloudellisen arvioinnin yhteistyötä", "kehittää lääkealan, apteekkitoiminnan ja muun lääkehuollon toimivuutta ja turvallisuutta", mutta tämän sijaan he keskittyvät siellä lähinnä vain tekemään ja toteuttamaan TSS-sopimusta rikkovaa ja maanpetoksen tunnusmerkit täyttävää politiikkaa eturyhmiinsä kuuluvien lääkeyhtiöiden eduksi, mikä aiheuttaa merkittävää haittaa kotimaiselle lääke- ja rokotetuotannolle – sekä markkinaedun ylikansallisille lääke- ja kannabisyhtiöille.

Läkelaki: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870395>

Laki Fimeasta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090593>

Suomen huumausainelaki on jo valmiiksi valmis hampun ja lääkinnällisten kannabistuotteiden laajamittaiseen lailliseen teolliseen tuotantoon, mutta tällainen kehitys on Fimealle hirvittävä ongelma, koska heidän tukemiensa lääkeyhtiöiden kauppa on pitkälti riippuvainen opioideista, sekä monista muista lääkkeistä jotka muutuivat yleistyvän kannabiksen lääkekäytön myötä täysin tarpeettomiksi, joten siksi heillä on kova hinku lähteä muuttamaan lakia jotta heidän eturyhmiensä markkinaetuasemansa säilyisivät mahdollisimman pitkään ja ihmisillä ei olisi mahdollisuutta korkeimpaan mahdolliseen ruumiin ja mielenterveyden tasoon, vaan lääkeyhtiöt pystyisivät jatkamaan rikastumistaan ihmisten sairauksista.

Se että CBD-tuotteet ovat työllistäneet viranomaisia huomattavasti kertoo vain siitä että he ovat käyttäneet aikansa väärin asioihin, koska yleissopimus psykotrooppisista aineista ei sisällä CBD:tä, WHO:n suositus on että sitä ei tarvitse kontrolloida – ja samaa mieltä asiasta on myös Euroopan tuomioistuimien ja EU:n komissio. Näin ollen he ovat ajankäyttöllään tehneet politiikkaa eivätkä toteuttaneet lakisääteistä tehtäväänsä. Ottaen huomioon että lailliset CBD-tuotteet vedettiin keinotekoisesti pois markkinoilta juuri ennen COVID-19 pandemiaa, vaikka näillä olisi ollut merkitystä vakavien oireiden lievityksessä ja mahdollisesti tehohoitoa paikkojen vähentämisessä – niin on mahdollista että Fimea on syyllistynyt myös törkeään suunnitelmalliseen laajamittaiseen ihmisoikeusloukkaukseen ja sen tähden on välttämätöntä että kaikki tämän lakimuutosehdotuksen osallistuneet virkamiehet ja heidän esimiehensä, sekä sidosryhmänsä paljastetaan avoimesti. Toisaalta voihan olla että kyse on ollut vain tyhmyydestäkin.

Kannabis-kasvia ja sen perinteisiä kantoja ei pysty patentoimaan, eikä sen tuottamia yhdisteitä halvemmalla syntetisoimaan - ja eristettynä puhtasaineenakaan niiden käytössä ei ole mitään järkeä, joten lääkeyhtiöiden patenttimonopolit jäisivät syntymättä ja kansanterveyden yleinen taso paranisi, maanviljelijät saisivat kunnolliset tulot eivätkä olisi enää riippuvaisia kaupan keskusliikkeiden orjatyösopimuksista – ja nyt laittomille rikollisorganisaatioille päätyvät tulot siirtyisivät järkevän politiikan myötä laillisiksi verotuloiksi, mikä puolestaan mahdollistaisi jälleen yleisen panostamisen julkiseen terveydenhuoltoon, muihin hyvinvointiyhteiskunnan keskeisiin palveluihin ja koulutukseen, sekä vähentäisi valtion tarvetta ottaa lisää lainaa.

Olen ollut henkilökohtaisesti tämän lakimuutosprosessin valmistelun ajan vuodesta 2019 alkaen toistuvan viranomais- ja poliisihäirinnän, sekä oikeudenkäynneillä uhkailun kohteena, minkä seurauksena toimeentuloni valitsemallani työllä – josta minulla on jo 22 vuoden kokemus – on tehty käytännössä mahdottomasti, minkä lisäksi työni kehittämistä on estetty - ja nyt koen tämän lainsäädännön uudistuksen pyrkivän tekemään minusta keinotekoisesti lainsuojattoman kun en ollut koko prosessin aikana rikkonut lakeja. Tämä diskriminaatio on siis aiheuttanut minulle ja perheelleni jo kolmen vuoden ajan jatkuvaa ylimääräistä stressiä ja vaikeuttaa keskittymistä työhöni, joka perustuu nimenomaan perinteisen suomalaisen kulttuurin ylläpitoon ja kehittämiseen.

Historiasta voisi ottaa myös opikseen. Espanjantaudin (H1N1) aiheuttamia keuhkosairauksia hoidettiin aikoinaan tehokkaasti maltos-cannabis ja cannabin-jauhoilla, joita valmistettiin hampunsiemenistä ja kannabishartsista (cannabin) – ja nämä olivat Suomessa ja Ruotsissa yleisesti myytyjä elintarvikkeita. Tämä asia ei ole voinut olla olematta viranomaisten tiedossa mikäli he tekevät sitä työtä mitä heidän lakisääteisesti pitäisi tehdä:

Cannabin-jauhot

ovat terveyshoidollisiin ohjeisiin perustuva **keuhkotaudin lääke**,

joka kaikissa niissä henkilöissä, jotka sitä ovat käyttäneet, on osottanut silmännähtäviä vaikutuksia ja on monessa hyvinkin pahassa tilaisuudessa tuottanut terveyden takaisin. Cannabin-jauhojen aineosat ovat yksinkertaisia, mutta huolellista ja tunnollista valmistusta vaativia, jotka, paitsi sitä että ne ovat hyvin ravitsevia ja siten ovat arvokas elatusaine ravintotoimen ollessa lamassa, kehnon ruansulatuksen vaivatessa j. n. e., ovat osottaneet omistavansa ominaisuuksia, jotka tavalla, joka ei vielä ole täysin selitetty, mutta joka on hämmästyttävä, **koskevat perin juurin keuhkotautia** ja, niitä säännöllisesti edelleen käytettäessä, ehkäisevät tuon laajalle levinneen ja tuhoja tekevän kauhean keuhkotaudin. Tämän uuden lääkkeen, joka nyt saatetaan yleisön saatavaksi halvassa ja helposti nautittavassa muodossa, keksi sattumalta eräs keuhkotautia sairastava henkilö Pohjois-Ruotsissa ja on Professori Waldenström tehnyt sen sittemmin tunnetuksi laajemmissa piireissä mainitussa maassa. Sen mukana ei ole minkäänmoisia pyöhekkeleviä reklaameja, koska se kaikille niille, jotka käyttävät sitä, puhuu puolestaan. Sen tehokkaisuus on jo koetettu ja suotava on, että siltä kauhistavalta taudilta, jota se tahtoo vastustaa, sen kautta säästyisi yhä useampia uhreja.

Cannabinilla on se verraton etu useampien muiden lääkkeiden rinnalla, että se on hyvänmakuista ja sen sijaan että se, kuten on laita useampien hyvänmakuistenkin ravintoaineiden, ajan pitkään tymepeyttäisi, rupeaa nauttija siitä joka päivä yhä enemmän pitämään. Sitä nautitaan tavallisimmasti suurehko teekuppi kolme tahi neljä kertaa päivässä.

Paitsi keuhkotautia vastaan, käytetään Cannabinia mitä parhaimmilla seurauksilla vatsakatarrin ja muiden huonosta ravintojärjestyksestä tahi ruoansulatus-elimissä olevista häiriöistä riippuvien **vatsatautien, reumatisten särkyjen ja hermokipujen** vaivatessa, joihin se vaikuttaa asettamalla ensiksikin vatsan ja hermet kuntoon; sitä käytetään vielä menestyksellä sairaanomaisessa **laihtumisessa**. Terveillekin on Cannabin arvokas ravinto- ja nautintoaine, paljoa parempi kuin kakao ja muut sentapaiset nautintoaineet. Se kasvi, jonka siemenet ovat pääasia lääkkeessä, Cannabis indica (hampukasvi), on, monella eri tavalla valmistettuna, ollut vuosisatoja tunnettu elvyttävistä, ravitsevista ja, kohtuullisen suurin erin nautittuna, vähän kiihottavista ominaisuuksistaan. Juutalaiset meidänkin maassa käyttävät hampunsiementen emulsionia (maidostetta) ravinto- ja nautinto-aineena ja he väittävät, että se pitää heidät hyvässä terveydessä sekä lihottaa. Hampukasvin kukista ja siitä hartsista, joka tihkuu itse kasvista, valmistetaan tuota tunnettua „haschisch“-nimistä juovutusainetta, joka ei, kuten opiumi, jätä mitään ilkeää jälkipakotusta eikä tee päätä raskaaksi eikä yleistä väsymystä. Luultavasti Cannabinin miedosti narkotiset ominaisuudet ynnä sen suuri ravintoarvo tekevät sen niin tehokkaaksi taistelussa keuhkotautia ja muita edellä-mainituista kipuista vastaan.

Myydään Helsingissä Herrain **N. A. Turdénin**, Mikonkatu 5, Vladimirk. 13, ja **F. J. F. Sjöblomin**, Lant. Rantakatu 6, sekä paljottain **A. Fleegen** luona.

Maaseuduille lähetetään aine ennakkomaksoa vastaan. Hinta 2 m. 50 p.

Kaikkista toimenpiteistä jäljittämisen estämiseksi on huolta pidetty.

Kaikkista toimenpiteistä jäljittämisen estämiseksi on huolta pidetty.

Suomessa hamppu on yksi vanhimpia viljelykasveja ja sen viljely oli vielä 1900-luvun alussa varsin yleistä erityisesti Karjalassa, Savossa, Pohjanmaalla ja Hämeessä. Olaus Magnus mainitsee vuonna 1555 että hamppua kaskiviljeltiin Suomessa, mutta 1700-luvun kirjatiedoissa tästä ei enää mainita vaan hampun peltoviljely oli Suomessa yleisempää kuin pellavanviljely. (Gösta Grotenfelt, Suomalainen peltokasviviljely, jälkimmäinen nide, 1922). Arkangeln alueelta N.I. Vavilovin keräämät pohjoiset hamput olivat vain 36-50 cm korkeita (Vavilov, 1926), mutta samalta aikakaudelta on mainintoja Sotkamossa kasvaneista 180 cm hampuista (Lukkari, 1923).

6500 vuotta vanhaa hamppukasvin siitepölyä on tunnistettu Hämeestä muinaisen Humppilan Järvensuon asuinpaikan sedimenttinäytteistä (Aalto et al. 1985). Teemu Mökkönen mainitsee, että Itä-Virossa on niin runsaasti merkkejä kivikautisesta maanviljelystä, että maanviljelyn katsotaan olleen siellä tunnettua vähintäänkin kampakeraamisen kulttuurin alkuvaiheista alkaen. (T. Mökkönen, 2009, Kivikautinen maanviljely Suomessa). Mahdollisesti jopa 5600 vuoden taakse radiohiiliajoitettut vehnän (*Triticum* sp.) ja hampun (*Cannabis* sp.) siitepölylöydöt Peipsijärven länsirannalta Akalin kivikautisen asuinpaikan läheisyydestä ovat vanhempia kuin Itämeren rannikkoalueen ja Keski-Ruotsin maanviljely. Yhtä vanhoja löytöjä tunnetaan Valko-Venäjältä (Zernitskaja ja Mikhailov 2008). Hieman myöhemmin vehnä ja hamppu saivat seurakseen kauran (*Avena* sp.) ja ohran (*Hordeum* sp.) (Poska & Saarse 2006). Hampunviljelystä on todisteita myös arkeologisen narvankulttuurin myöhäisvaiheen noin 4000 vuotta vanhalta asuinpaikalta Sventojin alueelta Itämeren rannalta Liettuasta. (Rimantiene, 1992b).

Saamenkielissä on useita hamppuun viittaavia sanoja, jotka saattavat olla peräisin ajalta jolloin muinaissuomen eteläsaamelaiset asuttivat vielä Hämettä: "Arpo", "arppo", "ruoives", "ryeivis", "sīni-sīnn" ja "sīna-zīnn" (Leem 1768, Lindahl & Öhrling 1780, Ahlqvist 1875, Friis 1887, Genetz 1891, Schlachter 1958, Itkonen 1958, Itkonen et al. 1989). Hamppulangoista saadaan kestäviä kalastusverkkoja, jotka eivät mätäne helposti vaikka olisivat kauankin vedessä. Ilmeisesti saamenkielen sanat nyetti (nuotta) ja nyevvi (hamppu-) liittyvät toisiinsa (Itkonen et al. 1987) - ja porojen kesytyksessäkin lienee joskus käytetty myös hamppuköysiä (Paulaharju 1947). Myös saamenkielten "gákkis" ja "gages", sekä suomenkielen sanat "kangas" ja "kankuri", mordvankielen hamppua tarkoittavat sanat "kańct", "kańt", "kańχ" ja "kańχín", "kańfh" tai "kańtf" (Rédei et al. 1988, Heikkilä et al. 1992), latviankielen kangaspuita tarkoittava sana "kańgas", sekä inkeriläiskiellen sana "kannaspuut" (Porkka 1885) ovat sanoja joilla voi olla skyythialaisten kautta yhteneväisyyksiä iranilaisiin kieliin. Nämä eivät ole myöskään kaukana sanskritin hamppua tarkoittavista sanoista "gańjájika" ja "gańja". Samalla tavalla latinankielen "cannabaceus" tarkoittaa hamppua - ja "canvas" mitä tahansa kangasta (Simson & Weiner 1989a).

Semiittisten kielten etymologi Sula Benet on esittänyt että heprean kielen sana "קַנְבּוֹס" (qannabbos) tulisi sanoista "kaneh bosm" tai aramean kielen "kene busma". "Kan" tarkoittaa sekä ruokoa, että hamppua ja "bosm" ja "busma" viittaavat aromaattiseen - ja tarkoittaa samaa kuin Medean skyythialaisten sana "cannabis", mikä on myöhemmissä raamatun käänöksissä tulkittu virheellisesti aromaattiseksi ruo'oksi, eli kalmajuureksi (*Calamus* sp.). Alkuperäisissä hepreankielisessä raamatussa viitataan pyhään öljyyn, joka koostuu mirhasta, makeasta kanelista, kannabiksesta ja kassiasta. Tähän tulkintaan viittaa sekin, että kuolleiden käärimisestä hamppukankaisiin käytettiin samaa termiä "kaneh" - ja myöhemmin hamppu vain vaihtui pellavaksi (Klein 1908).

Mikael Agricolan "Daudin Psaltrarissa" vuodelta 1551 mainitaan "Äkräs", joka "loi herneet, pavut ja nauriit, sekä antoi kaalit, pellavat ja hamput" (Egres hernet Pawudh Naurit loi / Caalit Linat ja Hamput edestoi).

N.I. Vavilov toimi vuosina 1921-1940 Venäjän kasvigeenivarjoja keräävän, säilyttävän ja ylläpitävän laitoksen johtajana, jolloin laitoksen kokoelmiin kerättiin yli 1400 hampun maatiaiskantaa ja vanhaa lajiketta kattava siemenpankki. Sittemmin hänen mukaansa nimetty Vavilov Instituutti (VIR) ja Kansainvälinen Hamppuyhdistys (IHA) onnistuivat vuonna 1993 tuottamaan geenipankissa olleista vanhoista hamppukannoista Pavlovskin koeasemalla siemeniä, joista Suomeen tuotiin alunperin Kirovin alueelta kerätyt tutkimuskannat VIR-313 ja VIR-315. Kama- ja Vjatka -jokien varrella sijaitseva Kirov on soista ja metsäistä aluetta, joka rajautuu Arkangelin alueeseen, Komin tasavaltaan ja Udmurtiaan. Se on perinteistä mm. udmurttien asuinalue, jossa maaltapako ja venäläistyminen on teollistumisen myötä ollut runsasta 1930-luvulta alkaen – kun alueesta tehtiin gulag-vankileirialue. Udmurtian alueella hamppu on arkaeobotanisen tutkimuksen perusteella ollut ainakin 800-luvulta alkaen yksi 16:sta viljelyskasvista.

Suomeen lähetetyistä Vavilov Instituutin siemenistä tutkimuskanta 313 oli matalakasvuisempi ja tuotti runsaan siemensadon ja 315 oli selkeä kuituhamppukanta. Kannat lähetettiin Suomeen jo valmiiksi sekoitettuna ja niitä oli myös Maatiainen ry:n siemenvälityksessä nimellä FIN-314 - ja tästä seoksesta rekisteröitiin sittemmin David Watsonin antamien ohjeiden mukaisesti Jace Callawayn ja Tero Laakkosen toimesta EU:ssa ja Kanadassa teollisuushamppulajike "Finola", joka ei kuitenkaan todellisuudessa ole varsinaisen jalostustyön tuotos vaan kahden maatiaiskannan seos eli ns. multilineaarinen lajike.

Olen viljellyt Suomeen vuonna 1996 lähetetyistä ja jatkuvasti lisätyistä alkuperäisistä siemenistä polveutuvaa "Kirovin kantaa" itse vuodesta 1999 ja sopeuttanut sitä Suomen olosuhteisiin tuottamalla jatkuvasti lisäysaineiston omista siemenistä, minkä seurauksena olen aikaansaanut samoista geenivaroista huomattavan paljon yhdenmukaisemman lajikkeen kuin mitä lajikerikisterissä oleva Finola on. Mielestäni geenivarojen pitäminen jonkun omaisuutena on naurettavaa, koska ne ovat ihmiskunnan yhteistä kulttuuriperintöä. Huomionarvoista on myös että kun EU:n maataloustukien valvonnan edellyttämät THC-näytteet tulee ottaa kasvustosta 45-65 päivää kylvöstä – ja ne eivät siinä vaiheessa saa ylittää 0,2 % THC-raja-arvoa, mutta kasvimassasa saa kuitenkin sen jälkeen ylittyä koska eivät kuitenkaan saavuta huumausainekäyttöön riittäviä pitoisuuksia – niin vastaavasti viljelemästäni maatiaiskannasta ei ole missään vaiheessa mitattu edes sadonkorjuun jälkeen yli 0,1% THC-pitoisuutta, joten väitän myös sen THC-pitoisuuden olevan matalampi kuin lajikerikisterissä olevan Finolan ja pysyvän varmuudella sallituissa rajoissa myös vihermassan osalta. Lääkelaatuista kannabidioli- tai tetrahydrokannabinoli-hartsia ei käytännössä ole mahdollista tuottaa teollisen mittakaavan peltoviljelyssä sivutuotteena, koska jokainen kasviyksilö on tarkistettava erikseen – mutta sitä on mahdollista tuottaa nimenomaan pienimuotoisessa puutarhaviljelyssä, jonka ehdotettu lakimuutosehdotus tekisi kokonaan laittomaksi vastoin YK:n huumausaineyleissopimusta ja WHO:n suosituksia.

En ole missään tapauksessa lopettamassa tämän sertifioimattoman hamppukannan viljelyä tai kasvinjalostusta tai omien kylvösiementen käyttöä - ja lakimuutoksen jälkeen tarvitsisin sen lajikerikisteröintiin 100 000 euroa, minkä lisäksi en voisi tuottaa siitä lääkelaausta raaka-ainetta – ja vaikka olisin toki jo ilman laitonta häirintää saanut viimeisen kolmen vuoden kuluessa kerättyä tähän tarvittavan rahasumman helpostikin kasvin vihermassasta myytyinä kannabidioli-tuotteiden tuotantoon, mutta lainsäätäjät ja valvovat viranomaiset taustavoimineen saivat tämänkin tässä tapauksessa tehokkaasti estettyä pitämällä käsityönä tuottamani rahanarvoisen hamppusadon 5 kk takavarikossa – ja estivät työskentelyni liiketoimintani kannalta kriittisellä hetkellä jolloin olisin saanut markkinoitua puintitähteet Isoon Britanniaan ja saanut investointivaroja tuotantoon.

2. Asetus taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta. (TSS-SOPIMUS - 6/1976)

1. artikla

1.2. Kansat voivat vapaasti omiin tarkoituksiinsa käyttää luonnonrikkauksiaan ja -varojaan, mikäli se ei vahingoita yhteisen edun periaatteeseen perustuvan kansainvälisen taloudellisen yhteistyön ja kansainvälisen oikeuden velvoituksia. Missään tapauksessa ei kansalta voida riistää sen omia elinehtoja.

2. artikla

2.2. Sopimusvaltiot sitoutuvat takaamaan, että tässä yleissopimuksessa mainittuja oikeuksia käytetään ilman minkäänlaista rotuun, väriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun seikkaan perustuvaa syrjintää.

5. artikla

5.1. Minkään tässä yleissopimuksessa ei saa tulkita suovan millekään valtiolle, ryhmälle tai henkilölle mitään oikeutta ryhtyä sellaiseen toimintaan tai suorittaa sellaista tekoa, jonka tarkoituksena on tehdä tyhjäksi jokin tässä yleissopimuksessa tunnustettu oikeus tai vapaus tai rajoittaa sitä enemmän kuin yleissopimuksessa on sallittu.

5.2. Mitään rajoitusta tai poikkeusta ihmisen perusoikeuksista, jotka on tunnustettu tai jotka ovat voimassa jossakin sopimusvaltiossa lain tai muiden säädösten, yleissopimusten tai tavan nojalla, ei saa hyväksyä sillä perusteella, että tämä yleissopimus ei tunnusta tällaisia oikeuksia tai että se tunnustaa ne suppeampina.

6. artikla

6.1. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat oikeuden työhön, joka käsittää jokaiselle kuuluvan oikeuden hankkia toimeentulonsa vapaasti valitsemallaan tai hyväksymällään työllä ja ne ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän oikeuden turvaamiseksi.

10. artikla

Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat, että:

10.1. suurin mahdollinen suojelu ja apu on annettava perheelle, joka on yhteiskunnan luonnollinen ja perustavaa laatua oleva yhteisö, varsinkin sen perustamista varten ja niin kauan kuin se on vastuussa vajaavaltaiten lasten huollosta ja kasvatuksesta. Avioliiton on perustuttava avioliittoon aikovien vapaaseen tahtoon;

11. artikla

11.1. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat jokaiselle oikeuden saada itselleen ja perheelleen tyydyttävä elintaso, joka käsittää riittävän ravinnon, vaatetuksen ja sopivan asunnon, sekä oikeuden elinehtojen jatkuvaan parantamiseen. Sopimusvaltiot ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin varmistaakseen, että tämä oikeus toteutetaan, ja ne tunnustavat tässä yhteydessä vapaaehtoisuuteen perustuvan kansainvälisen yhteistoiminnan olennaisen merkityksen.

11.2. Tunnustaessaan jokaiselle perusoikeuden olla vapaa nälästä tämän yleissopimuksen sopimusvaltioiden tulee yksinään ja kansainvälisen yhteistoiminnan avulla ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, joihin kuuluu konkreettisten ohjelmien laatiminen:

a) parantaakseen ravinnon valmistus-, säilytys- ja jakelumenetelmiä käyttämällä täysin hyväksi teknistä ja tieteellistä kokemusta, levittämällä tietoja ravintoaineopin periaatteista sekä kehittämällä tai uudistamalla maatalousjärjestelmiä, jotta saavutettaisiin luonnonvarojen mahdollisimman tehokas kehittäminen ja hyväksikäyttö;

13. artikla

13.1. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat jokaiselle oikeuden opetuksen saamiseen. Ne ovat yksimielisiä siitä, että opetuksen tarkoituksena on ihmisen persoonallisuuden ja sen arvon tajuamisen täydellinen kehittäminen ja että sen on vahvistettava ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista. Ne ovat niin ikään yhtä mieltä siitä, että opetuksen on tehtävä mahdolliseksi jokaiselle suorittaa hyödyllinen panos vapaassa yhteiskunnassa, edistettävä ymmärtämystä, suvaitsevaisuutta ja ystävyyttä kaikkien kansakuntien ja kaikkien rodullisten, etnisten tai uskonnollisten ryhmien kesken sekä edistettävä Yhdistyneiden Kansakuntien toimintaa rauhan säilyttämiseksi.

13.3. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot sitoutuvat kunnioittamaan vanhempain ja tarvittaessa laillisten holhoojain vapautta valita lapsilleen muitakin kuin julkisten viranomaisten perustamia kouluja, joiden opetussuunnitelmat ovat viranomaisten määräämää tai hyväksymää vähimmäistasoa, ja turvata lastensa uskonnollinen ja moraalinen kasvatus, joka on heidän omien vakaumustensa mukainen.

15. artikla

15.1. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat jokaiselle oikeuden:

- a) ottaa osaa kulttuurielämään;
- b) päästä osalliseksi tieteen kehityksen ja sen soveltamisen eduista;
- c) nauttia tieteellisten, kirjallisten tai taiteellisten tuotteidensa henkisille ja aineellisille eduille suodusta suojasta.

15.2. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltioiden on tämän oikeuden täydellisen toteuttamisen saavuttamiseksi ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä tieteen ja sivistyksen säilyttämisen, kehittämisen ja levittämisen kannalta.

15.3. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot sitoutuvat kunnioittamaan tieteelliselle tutkimukselle ja luovalle toiminnalle välttämätöntä vapautta.

15.4. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot tunnustavat ne edut, jotka koituvat tieteen ja sivistyksen alalla solmittavien kansainvälisten yhteyksien ja kansainvälisen yhteistoiminnan kannustamisesta ja kehittämisestä.

<https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1976/19760006>

3. YK:n huumausaineyleissopimus (1961), sen muutospöytäkirja (1972) – sekä psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus (1972)

Kannabis ja kannabistuotteet ovat olleet pitkään luetteloituna YK:n huumausaineyleissopimuksen (1961) ja sen muutospöytäkirjan (1972) mukaisesti listalla IV muodossa "kannabis ja kannabishartsit" sekä listalla I muodossa "kannabisuutteet ja tinktuurat". Asiaa tarkennetaan psykotrooppisia aineita koskevassa yleissopimuksessa (1972) jossa se on listalla I muodossa "tetrahydrokannabinoli (sisältäen 6 isomeeria delta-9-tetrahydrokannabinolista)" ja tämä luettelointi määrittää sen minkäläistä kontrollia ko. tuotteet YK:n jäsenvaltioissa vaativat.

Huumeriippuvuutta käsittelevä Maailman terveysjärjestön (WHO) 41. asiantuntijakomitea (Expert Committee on Drug Dependency) jätti tammikuussa 2019 YK:n huumausainetoimikunnalle (UN Commission on narcotic Drugs, CND) kahdeksan suositusta kannabiksen luokittelun muuttamiseen, joista CND äänesti että cannabis ja kannabishartsit poistetaan luettelosta IV - eli vaaralliset huumausaineet joilla ei ole mitään lääketieteellistä käyttöä - ja jossa se rinnastuisi heroiniin, fentanyyliin analogeihin ja moniin muihin terveydelle erittäin haitallisiin opioideihin.

Tällä päätöksellä tunnustetaan yleismaailmallisesti että kannabiksella on lääketieteellistä käyttöä, mutta kannabiksen säilyttäminen luettelossa I - eli väärinkäyttövaaraa omaavat lääkkeet tarkoittaa että cannabis rinnastetaan edelleen vahvasti riippuvuutta aiheuttaviin opioideihin, kuten morfiiniin ja oksikodoniin - mutta tarkoittaa samalla myös että kannabistuotteiden lääketieteelliselle tutkimukselle ja kehittämiselle ei enää ole kansainvälistä estettä.

WHO:n huumeriippuvuutta käsittelevä asiantuntijakomitea antoi jo vuonna 2018 lausunnon, että tietyillä cannabisjohdannaisilla lääkkeillä - kuten kannabidiolilla ei ole potentiaalia väärinkäyttöön eivätkä nämä aiheuta riippuvuutta, vaan aiheuttavat merkittäviä terveyshyötyjä esim. lapsille joilla on vaikeasti hoidettava epilepsia - eikä sellaisia tuotteita pidä asettaa kansainvälisen kontrollin alaisuuteen. Sen sijaan on tarkoituksenmukaisempaa kontrolloida sellaisia cannabisvalmisteita, joissa on korkeat tasot delta-9-tetrahydrokannabinolia (dronabioli) ja sallia cannabispohjaisten lääkkeiden jatkotutkimus ja kehitys, sekä parantaa näiden julkista saatavuutta ja samalla minimoida terveyshaitat jotka liittyvät kannabistuotteiden ei-lääkkeellisiin käyttötarkoituksiin.

CND ei kuitenkaan poistanut vuoden 1961 yleissopimuksesta luettelon I merkintää "kannabisuutteet ja tinktuurat" - eikä siirtänyt sen tilalle dronabinolia ja sen stereoisomeerejä (delta-9-tetrahydrokannabinoli ja sen kuusi isomeeriä) kuten WHO on suositellut tarkoituksenmukaiseksi. CND ei myöskään hyväksynyt lisättäväksi vuoden 1961 yleissopimukseen alaviite-tarkennosta: "Valmisteet jotka sisältävät pääasiassa kannabidiolia, eivätkä sisällä yli 0,2 % delta-9-tetrahydrokannabinolia eivät kuulu kansainvälisen kontrollin piiriin". Osa näitä WHO:n tarkentavia suosituksia vastaan CND:ssä äänestäneistä YK:n jäsenmaista ilmaisi, että alle 0,2% sisältävien hamppulajikkeiden viljely on jo nyt sallittua eikä kannabidioli kuulu nykyistenkään sopimusten mukaisesti kansainvälisen valvonnan piiriin, joten siksi nuo tarkennukset ovat aiheettomia.

<https://news.un.org/en/story/2020/12/1079132>

https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/Mandate_Functions/current-scheduling-recommendations.html

Euroopan Unionin tuomioistuin (CJUE) totesi torstaina 19.11.2020, että Ranskassa viimeaikoina voimassa ollut kannabidiolin (CBD) markkinointikielto on ollut laiton.

Tuomioistuimen päätöksessä todetaan, että hampussa (*Cannabis sativa*, L.) esiintyvällä CBD-molekyylillä ei ole psykotrooppisia tai haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Tuomio koskee CBD-tuotteita, jotka tuotetaan EU:n jäsenvaltiossa laillisesti viljellyistä hampukasveista uuttamalla.

Kannabistuotteissa psykotrooppisia vaikutuksia aiheuttaa delta-9-tetrahydrokannabinoli (THC) ja EU:n alueella viljeltävässä hampussa sen pitoisuuden laillinen yläraja on tällä hetkellä 0,3%.

Kyseisessä oikeusistunnossa käsiteltiin Ranskassa vuodesta 2014 myytyä CBD-pitoista Kanavape -sähkötupakkatuotetta, jonka valmistuksessa oli kunnioitettu silloista EU:n alueella viljellyn hampun THC-pitoisuudelle asetettua 0,2% ylärajaa. Marseillen rikostuomioistuin oli tämän tuotteen vuoksi tuominnut kaksi Kanavape Marseillen yrittäjää 18:n ja 15:n kuukauden ehdolliseen vankeuteen, sekä 10 000 euron sakkoon. Myös kahta miestä syytettiin Tšekin tasavallassa laillisesti valmistetun CBD:tä sisältävän öljyn käytöstä sillä perusteella, että Ranskassa vain hampun siementen ja kuitujen, sekä synteettisen CBD:n käyttö on sallittu, mutta ko. öljyn tuottamiseen oli käytetty koko hampukasvia lehtineen ja kukintoineen.

Torstaina annettu Euroopan Unionin tuomioistuimen päätös perustuu tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen EU:n alueella, jonka mukaan tämän kaltainen kansallinen säätely on laitonta, koska CBD:tä ei voi tämän hetkisen tieteellisen tiedon perusteella käyttää huumausaineena, eikä sillä ole haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Päätöksessä kuitenkin todetaan, että kansallisen tuomioistuimen on arvioitava käytettävissä olevat tieteelliset tiedot sen varmistamiseksi, että CBD:n markkinointikiellon perusteeksi väitetty kansanterveydellinen riski ei perustu puhtaasti hypoteettisiin näkökohtiin. CBD:n markkinointikielto voidaan hyväksyä vain, mikäli kansanterveydellinen riski näyttää riittävän toteen osoitetulta.

Lähteenä käytetty julkaisua:

https://www.lemonde.fr/societe/article/2020/11/19/cbd-l-interdiction-en-france-jugee-illegale-par-la-justice-europeenne_6060333_3224.html

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-11/cp200141en.pdf>

Edellämainitun Euroopan tuomioistuimen päätöksen seurauksena EU:n komissio on ilmoittanut että kannabidiolia ei tule pitää huumausaineena YK:n huumausaineyleissopimuksen (1961) perusteella ja kannabidioli voidaan luokitella elintarvikkeeksi, sillä edellytykseällä että muut elintarviketurvallisuuden ehdot täyttyvät. Asiasta tiedotti Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA).

https://www.emcdda.europa.eu/news/2020/cannabidiol-cbd-is-not-considered-a-narcotic-drug-under-european-law_en

4. Biologista monimuotoisuutta koskeva YLEISSOPIMUS / Asetus biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta

Esitetty lakimuutosehdotus, joka kieltäisi siis suomalaisilta, joiden esivanhempien elinkeinot perustuvat laajamittaiseen hampunviljelyyn - hampun kasvinjalostuksen ja rajoittaisi meidän oikeuttamme viljellä ”in situ” biologisia luonnonvaroja, sekä harjoittaa näiden kestäväää käyttöä mikä loukkaava myös YK:n biodiversiteettisopimusta. Viljelijöiden ja kansalaisten harjoittama kasvinjalostus rikastuttaa hampun lajinsisäistä monimuotoisuutta ja tuottaa uusia lajikkeita, joita on mahdollista rekisteröidä kaupalliseen tuotantoon. Kaikki lajikerekistereissä olevat lajikkeet perustuvat alunperin tällaiseen kasvinjalostukseen eikä mikään instituutio tai yhtiö ole synnyttänyt geenivaroja tyhjästä. Rajoittamisen sijaan valtion tulisi päinvastoin sallia, tukea, kannustaa ja edistää tämänsuuntaista kansalaistoimintaa ja valjastaa se tuottamaan verotuloja.

Biodiversiteettisopimus toteaa mm. että ”biologisen monimuotoisuuden suojelu kuuluu koko ihmiskunnalle,” ja ”että perusvaatimus biologisen monimuotoisuuden suojelulle on ekosysteemien ja luonnontilaisten elinympäristöjen in situ -suojelu sekä lajien elinkykyisten populaatioiden suojelu ja elvyttäminen luonnollisessa ympäristössään,” ja että allekirjoittaneet jäsenvaltiot ”tunnustavat monien perinteisen elämäntavan omaavien alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen läheisen ja perinteisen riippuvuuden biologisista luonnonvaroista, sekä sen, että on toivottavaa jakaa biologisen monimuotoisuuden suojelua ja sen osien kestäväää käyttöä koskevasta perinteisestä tietämyksestä, uudistuksesta ja käytännöstä saatu hyöty oikeudenmukaisesti,”

2 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa

"biologinen monimuotoisuus" tarkoittaa kaikkiin, kuten manner-, meri- tai muuhun vesiperäiseen ekosysteemiin tai ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvien elävien eliöiden vaihtelevuutta; tähän lasketaan myös **lajin sisäinen** ja lajien välinen sekä ekosysteemien monimuotoisuus;

"biologiset luonnonvarat" tarkoittaa perintöainesta, eliöitä tai niiden osia, populaatioita tai muita ekosysteemien elollisia osia, jotka ovat tai saattavat olla käyttökelpoisia tai arvokkaita ihmiskunnalle;

”jalostetut tai viljelylajit” tarkoittaa lajeja, joiden kehitykseen ihminen on vaikuttanut omien tarpeidensa tyydyttämiseksi;

"in situ -olosuhteet" tarkoittaa olosuhteita, joissa perintöainesta esiintyy ekosysteemeissä ja luontaisissa elinympäristöissä sekä jalostettujen tai viljelylajien osalta sitä ympäristöä, jossa ne ovat kehittäneet erityisominaisuutensa;

"in situ -suojelu" tarkoittaa ekosysteemien ja luontaisten elinympäristöjen suojelua sekä lajien elinkykyisten populaatioiden säilyttämistä ja elvyttämistä niiden luonnollisessa ympäristössä ja jalostettujen tai viljelylajien osalta siinä ympäristössä, jossa ne ovat kehittäneet erityisominaisuutensa;

6 artikla

Yleiset toimenpiteet suojelun ja kestävän käytön kannalta

Kunkin sopimuspuolen tulee erityisolosuhteidensa ja valmiuksiensa mukaisesti

- a) kehittää kansallisia biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategioita, suunnitelmia ja ohjelmia tai muuntaa nykyisiä strategioita, suunnitelmia tai ohjelmia tähän tarkoitukseen siten, että niistä heijastuvat muun muassa tässä yleissopimuksessa tarkoitettut, asianomaisen sopimuspuolen osalta asiaankuuluvat toimet, sekä
- b) sisällyttää biologisen monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö mahdollisuuksiensa mukaan ja soveltuvin osin yhteiskunnan eri sektoreiden sisäisiin ja niiden välisiin suunnitelmiin, ohjelmiin ja toimintaperiaatteisiin.

8 artikla

In situ -suojelu

Kunkin sopimuspuolen tulee mahdollisuuksien mukaan ja soveltuvin osin

- c) säädellä tai hoitaa biologisen monimuotoisuuden suojelun kannalta tärkeitä biologisia luonnonvaroja sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella niiden suojelun ja kestävän käytön varmistamiseksi,
- i) pyrkiä luomaan tarvittavat olosuhteet biologisen monimuotoisuuden nykyisen käytön ja suojelun sekä sen osien kestävän käytön yhteensovittamiseksi,
- j) kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kunnioittaa, suojella ja ylläpitää alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen sellaista tietämystä, keksintöjä ja käytäntöä, joka sisältyy biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kannalta merkityksellisiin perinteisiin elämänmuotoihin ja edistää ja laajentaa niiden soveltamista mainittujen yhteisöjen luvalla ja myötävaikutuksella sekä rohkaista tietämyksestä, keksinnöistä ja käytännöstä saadun hyödyn tasapuolista jakoa,
- l) kun 7 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa biologiselle monimuotoisuudelle on havaittu, säädellä tai ohjata tällaista tuotantoa ja toimilajeja

10 artikla

Biologisen monimuotoisuuden osien kestävä käyttö

Kunkin sopimuspuolen tulee mahdollisuuksien mukaan ja soveltuvin osin

- a) ottaa biologisen monimuotoisuuden suojelu ja kestävä käyttö huomioon osana kansallista päätöksentekoa,
- c) suojella ja rohkaista biologisten luonnonvarojen perinteistä käyttöä vanhojen kulttuurien käytännön mukaisesti tavalla, joka soveltuu suojelun ja kestävän käytön edellytyksiin,
- d) auttaa paikallisia väestöjä kehittämään ja toteuttamaan korjaavia toimia rappeutuneilla alueilla, joiden biologinen monimuotoisuus on vähentynyt, sekä
- e) rohkaista viranomaisten ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä menetelmien kehittämisessä biologisten luonnonvarojen kestäväää käyttöä varten.

11 artikla

Kannustavat toimet

Kunkin sopimuspuolen tulee mahdollisuuksien mukaan ja soveltuvin osin ryhtyä taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti perusteltuihin toimiin, jotka kannustavat biologisen monimuotoisuuden suojelua ja sen osien kestäväää käyttöä.

16 artikla

Teknologian siirto ja saatavuus

5. Sopimuspuolet tunnustavat, että patentit ja muut henkisen omaisuuden oikeudet voivat vaikuttaa tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon ja toimivat siksi näiltä osin yhteistyössä kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti varmistaakseen, että mainitut oikeudet eivät ole vastoin tämän yleissopimuksen tavoitteita, vaan tukevat niitä.

Tekninen ja tieteellinen yhteistyö

1. Sopimuspuolet edistävät kansainvälistä teknistä ja tieteellistä yhteistyötä biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävään käytön alalla tarvittaessa asianmukaisten kansainvälisten ja kansallisten laitosten kautta.

5. YLEISSOPIMUS KULTTUURI-ILMAISUJEN MONINAISUUDEN SUOJELEMISESTA JA EDISTÄMISESTÄ (Unesco) / Euroopan Unionin Perusoikeuskirja (2012/C 326/02)

”Kulttuuri tarkoittaa yhteisön tai koko ihmiskunnan henkisten ja aineellisten saavutusten kokonaisuutta; tässä merkityksessä käytetään myös sanaa sivistys. Etymologisesti sana "kulttuuri" tulee latinan verbistä colere, viljellä, sekä siitä edelleen johdetusta substantiivista cultura, joka tarkoittaa viljelystä.” - pienviljely ja kasvinjalostus, kuten myös gastronominen taide ja kaikki muukin kulttuuri ovat olennainen osa kulttuuria.

###

1. Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä

EU ja sen jäsenvaltiot ovat liittyneet vuonna 2005 tehtyyn Unescon yleissopimukseen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä, jonka mukaan **”kulttuurista moninaisuutta voidaan suojella ja edistää vain, jos taataan ihmisoikeudet ja perusvapaudet.”**

<https://minedu.fi/documents/1410845/3898342/Yleissopimus+kulttuuri-ilmaisujen+moninaisuuden+suojelemisesta+ja+edist%C3%A4misest%C3%A4.pdf>

Euroopan unionista tehty sopimus (SEU) 2 artikla toteaa kuinka **”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina.”** ja SEU:n 6 artikla vahvistaa Euroopan Unionin Perusoikeuskirjan mukaisesti mm. sen, että **EU kunnioittaa ”Euroopan kansojen kulttuurien ja perinteiden monimuotoisuutta, sekä jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä”.**

2. Euroopan Unionin Perusoikeuskirja (2012/C 326/02)

Lakimuutosehdotus on Euroopan Unionin Perusoikeuskirjan vastainen ainakin seuraavilta osin:

13 artikla toteaa että **”taiteen ja tieteellisen tutkimuksen vapaus turvataan.** Akateemista vapautta kunnioitetaan.” Ehdotettu lakimuutos estäisi käytännössä kansalaistieteellisen tutkimuksen vapauden ja loukkaisi myös akateemista vapautta. Lakimuutosehdotuksen vireille pannut Fimea ei ole muutenkaan kunnioittanut jo valmistuneiden lääkäreiden akateemista vapautta määrätä tarkoituksenmukainen lääkitys vaan uhkailee lääkäreitä toimiluvan menetyksellä mikäli nämä poikkeavat tieteellisin perustein Fimean poliittisista kulissien takana annetuista määräyksistä.

14 artikla turvaa **”vapautta perustaa oppilaitoksia,** demokratian periaatteita kunnioittaen, sekä **vanhempien oikeutta varmistaa lapsilleen omien uskonnollisten, aatteellisten ja kasvatuksellisten vakaumustensa mukainen kasvatustapa ja opetus.”** - pienimuotoinen hampunviljely kuuluu perheemme arvomaailmassa oleellisena osana suomalaiseen kulttuuri-identiteettiimme ja kansanperinteeseen – ja ehdotettu huumausainelain uudistus estäisi käytännössä tähän liittyvän kulttuurin, sekä kasvinjalostuksen käytännön opettamisen lapsillemme. Kasvinjalostajana tarkoituksenani on myös avata kasvinjalostusta opettava yksityinen oppilaitos, jonka toimintaan kuuluu nimenomaan pienimuotoinen hampunviljely.

15 artikla toteaa kuinka **”Jokaisella on oikeus tehdä työtä ja harjoittaa vapaasti valitsemaansa tai hyväksymäänsä ammattia.”** - mutta ehdotettu huumausainelain muutos kieltäisi minulta

perusoikeuteni harjoittaa perinteistä suomalaista biokulttuurista maatilatoimintaa työkseni. Biokulttuurisen maatalon konsepti on rinnastettavissa elävän kulttuurin museotoimintaan.

EU:n Perusoikeuskirjan 21 artikla syrjintäkiellosta kieltää kaikenlaisen syrjinnän joka perustuu mm. etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen tai varallisuuteen. Ehdotettu huumausainelain muutos on kaikin edellä mainituin tavoin syrjivä.

EU:n perusoikeuskirjan 22 artiklan mukaan Unioni kunnioittaa kulttuurillista, uskonnollista ja kielellistä monimuotoisuutta, mutta huumausainelain muutosehdotus loukkaa kulttuurillista ja uskonnollista monimuotoisuutta, sekä siten myös välillisesti kielellistä monimuotoisuutta.

EU:n perusoikeuskirjan 33 artiklan mukaan "perheen oikeudellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen suoja varmistetaan" - mutta meidän perheeltä huumausainelain muutosehdotus ottaisi pois oikeudellisen suojan ja tekisi perheestämme lainsuojattoman - ottaen huomioon että olemme jo muutenkin olleet viimeisen kolmen vuoden ajan jatkuvan poliisihäirinnän kohteena vaikka hampunviljelymme ei ole ollut rikollista toimintaa.

EU:n perusoikeuskirjan 41 artikla oikeudesta hyvään hallintoon toteaa että "Jokaisella on oikeus saada unionilta korvaus niistä vahingoista, joita unionin toimielimet tai sen henkilökuntaan kuuluvat ovat aiheuttaneet tehtäviään suorittaessaan, jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti."

Tiedotettakoon tässä yhteydessä että nyt jo Fimea ja Ruokavirasto, sekä poliisi ovat aiheuttaneet viime vuosien toiminnallaan perheellemme seuraavanlaiset tulonmenetykset:

Ensin vuonna 2018-2019 harhaanjohtavan tiedonannon, lain tulkinnan muuttamisen ja 5 kk jatkuneen takavarikon seurauksena 10 000 euron tulonmenetykset - ja tämän seurauksena menetettyjen investointimahdollisuuksien myötä kumulatiivisesti menettämäni tuloni vuonna 2020 olivat 40 000 euroa, vuonna 2021 jo 400 000 euroa ja tänä vuonna 2022 tämä tarkoittaa jo 4 000 000 euron tulonmenetystä. Yhteensä valvontaani alakanttiin arvioituna kolmen vuoden aikana käytetyllä noin 250 000 eurolla aiheutettiin yhteiskunnan varojen haaskauksen lisäksi 4 450 000 euron henkilökohtaiset taloudelliset tappiot, sekä yksistään elintarvikemyynnin verotulojen menetyksenä 623 000 euroa suoraa tappiota valtiolle. Valvontakulut mukaanlukien Fimea on siis toiminnallaan hampunviljelyn valvonnan suhteen paitsi rikkonut lakisääteistä tehtäväänsä, myös aiheuttanut jo pelkästään minun tapaukseeni liittyen 1 000 000 euron taloudellisen vahingon Suomen valtiolle. Koska hampunviljelyn toimijoita oli Suomessa vuonna 2018 useita - niin jo aiheutetut tappiot ovat todellisuudessa moninkertaiset - ja siten myös tulevien vuosien tappiot ovat jatkona tähän jo perustellusti miljardiluokkaa. Ei ole perusteltua väittää etteikö huumausainelainsäädännön uudistamisella olisi taloudellisia vaikutuksia vaan ennemminkin se sysäisi Suomen valtion edelleen syvemmälle velkakierteeseen ja toisi taloudellisia etuja vain Fimean eturyhmille, kuten esim. Lääketeollisuus ry:lle.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>

6. Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT-sopimus) / EU:n komission asetus: EUROOPAN KULTTURIPERINNÖN VAALIMINEN

Taustatiedoksi ehdotetulle lakimuutokselle on syytä ymmärtää että EU:n jäsenvaltiot ja Euroopan komission jäsenmaiden elintarvikeviranomaisista koostuva työryhmä (jossa Fimea ja Ruokavirasto olivat keskeisiä vaikuttajia) hyväksyivät tieteellisestä spekulatiosta ja taloudellis-poliittis-ideologisista syistä johtuen 20.1.2019 uuselintarvike-katalogiin uuden hampun (*Cannabis sativa* L) koskevan sanamuodon, jonka mukaan hampunsiemeniä ja niiden jatkojalosteita ei luokitella uuselintarvikkeiksi, mutta lehdet ja kukinnot jäävät harmaalle vyöhykkeelle. Samalla EU:n komission uuselintarvike-katalogiin lisättiin luokka "kannabinoidit" ja näin kaikenlaisista hampun-uteteista tuli yhtäkkiä uuselintarvikkeita – ja Eurooppalaisiin kulttuuriperinteisiin nojannut CBD-teollisuus joutui vaikeuksiin – tai oli joutunut jo syksyllä 2018 kun Ruokavirasto oli laittomasti johtanut hampunpyrittäjiä harhaan väittämällä ettei hampun kasvimassaa tai siitä tehtyjä uteteita saisi myydä elintarvikkeena tai muina tuotteina.

Euroopan teollisuushamppu-yhdistys (European Industrial Hemp Association, EIHA) osoitti jo lokakuussa 2018 EU:n komissiolle, että hampun lehtien ja kukintojen käyttöä ei ole rajoitettu lainsäädännöllä ja - että sellaisia tuotteita, jotka sisältävät "luonnollisia" määriä kannabidiolia (CBD) pidetään "perinteisinä". Perinteisiin menetelmiin kuuluvat puristamisen lisäksi myös liuottimilla uuttaminen. Ennen puintikoneiden markkinoilletuloa 1900-luvun alussa kaikki siemenet puitiin käsityönä varstomalla ja öljynpuristuksessa sekaan saattoi jäädä enemmän tai vähemmän kannabinoideja sisältäviä kasvinosia pähkylöistä kukinnon osiin ja lehtiin. Esiteollisena aikakautena tällä tavalla puiduista siemenistä puristettiin kasviöljyä oli keskeisin kasviöljyn lähde ihmisen ruokavaliossa ja ihminen on sitä kautta saanut kannabinoideja osana ruokavaliotaan hyvin pitkän aikaa. Pieniä määriä CBD:tä löytyy käytännössä kaikista hampunöljyistä.

EIHA on toimittanut 12.3.2019 kattavan selvityksen EU:n komission työryhmälle nimeltä "Standing Committee Working Group on Plants, Animals, Food and Feed (PAFF)", jossa todetaan että hampukasvin lehtiä ja kukintoja ei tule luokitella uuselintarvikkeiksi, vaan niitä tulee säädellä elintarvike- ja lisäravinne-lainsäädännön alaisina. EIHA vaatii myös ettei uuselintarvikkeiksi luokitella myöskään tuotteita, joiden valmistukseen on käytetty EU:ssa laillisesti viljeltyjä hampukasveja ja perinteisiä uutosmenetelmiä. Uuselintarvikkeiksi ei myöskään pidä luokitella luontaisesti kasveissa esiintyviä kannabinoideja, jotka on uutettu kokonaisista kasveista. Kuluttajaturvallisuuden turvarajaksi tällaisilla tuotteilla EIHA suosittelee suurimpana päiväannoksena 160 mg (keskimääräiselle aikuiselle) elintarvikkeissa tai lisä-ravinteissa. Elintarvikekäytössä kulutettavan tuotteen THC:n raja-arvo tulee olla alle 2000 ppm. EIHA katsoo että geenimuunnellut kasvit ja synteettisesti valmistetut tuotteet, sekä tuotteet joissa näitä käytetään raaka-aineina pitää katsoa uuselintarvikkeiksi.

Mikäli EU:n jäsenvaltiot vahvistavat nykyisenlaisen uuselintarvike-katalogin, sen seurauksena EU:n sisäiset markkinat tyrehtyvät ja syntyy harmaiden markkinoiden tyhjiö, koska arviolta 54% kuluttajista on valmiita ostamaan kannabidioli (CBD)-tuotteita vaika ne olisivat laittomia; Hampun-uteteiden alkutuotantoon, valmistukseen ja myyntiin liittyvät työpaikat menetetään; Markkinoiden kontrolli karkaa käsistä ja kuluttajien turvallisuutta, asianmukaisia pakkausmerkintöjä ym. standardeja ei enää pystytä valvomaan; EU:n alueen yritysten kilpailukyky menetetään verrattuna Kanadaan, USA:an, Kiinaan ja Sveitsiin; Kuluttajat eivät enää voi vertailla tuotteita; hampunviljelyn kaikki ympäristöhyödyt mm. hampun hiilensidonnan kautta toteutuvan ilmastonmuutoksen torjunnan suhteen siirtyvät Euroopan ulkopuolelle, mikä ei ole linjassa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden kanssa (CAP).

Mikäli EU:n jäsenmaat siis hylkäävät nykyisen uuselintarvikekatalogin, niin CBD-tuotteiden saatavuus auttaa ylläpitämään homeostaasia, mikä tukee kaikkien terveyttä, mikä puolestaan lisää kaikkien tuottavuutta - ja vähentää julkisen terveydenhoidon kustannuksia; Edistää CBD-teollisuuden myötä syntyviä työpaikkoja, sekä lukuisia näihin liittyviä taitoja - ja lisää verotuloja; Maanviljelijät saisivat lisätuloja CBD-uuhteista, mikä lisäisi hampunviljelyä ja parantaisi maatalouden ilmastoystävällisyyttä, lisäisi biodiversiteettiä ja fytoformulaatiota; kaikki toimijat pienistä suuriin olisivat tasa-arvoisessa asemassa markkinoilla.

Hampputuotteet ja hamppu-uuhteet ovat keskeinen osa eurooppalaista sivistyskulttuuria. Kannabinoideiden läsnäolo ihmisen ravitsemuksessa on ollut hyvin dokumentoitu aina keski-ajalta nykyaikaan saakka ja EIHA esitteli EU:n komissiolle näistä 14 merkittävintä tapausta:

Italian Bolognassa sijaitsevassa vuonna 1220 rakennetussa "Tower of the Escape" -tornissa on holvi jossa lukee latinaksi "Panis Vita (Leipä on elämä) / Cannabis Protectio (Cannabis suojelee) / Vinum laetitiae (Viini on ilo)". Hamppukasvin maanpäällisten osien käyttö on selvästi ilmaistu kahdessa sitaatissa Bartolomeo de Sacchi Platinan vuonna 1475 julkaistussa ruokaohje-kirjassa nimeltä "De Honestate Voluptatis Et Valetudine", joka on yksi maailman vanhimpia keittokirjoja. Siinä neuvotaan murskaamaan hyvää sadosta saadut paakut kurikalla ja nauttimaan ne ruokana viinissä tai kakussa, lisäämään kannabista tuoksuöljyyn rautapadassa ja hiertämällä näitä yhteen kurikalla kevyellä lämmöllä kunnes mehustuvat. Kannabisnektarina tunnetusta terveysjuomasta varoitellaan, että sen liian runsas nauttiminen saattaa olla vahingollista tai rikollista.

Jean De Bockenehimin "Registre de cuisine" -teoksen sivulla 740 oleva kohta 59 - "On Ministrum de canapo" kertoo kuinka Vatikaanissa Paavi Martin V:n kokkina toiminut Bruno Lauriox keitti kannabiksen (canapo) kukintoja ja lehtiä vedessä, josta puristi pois vesiuutteen ja lisäsi puristemassan leivän muruihin ja kypsennettyihin sipuleihin, minkä jälkeen hän lisäsi seokseen hitaasti kannabiksen keitinveden, lisäten samalla sahmia ja muita mausteita.

Vuosien 1945 ja 1958 välisenä aikana Italiassa hamppu-uuhteita tutkinut Carlo Erba mainitsi kaksi menetelmää, jolla "cannabina"-uuhteita yleisesti valmistettiin. Toinen oli brittiläisen kemistin (Smith) ja toinen ranskalaisen kemistin (Decourtive) menetelmä. Analysoituaan näitä menetelmiä Erba suositteli itse eetteri-uuhtetta, koska sen valmistus ei edellyttänyt kuumentamista tai metallien ja happojen käyttöä, jotka vaikuttaisivat hampun ominaisuuksiin. Erba mainitsi myös Napolin yliopistossa toimineen tohtori Valerzin tutkineen rasvan ja hunajan avulla valmistettuja hamppu-uuhteita, josta mainitsi kirjassaan vuonna 1887. Valerzi valmisti pohjois-Italian Veneton maakunnasta heinäkuussa 1887 korjaamaansa Sativa-hamppua tislamalla mm. vesi-uuhteeksi, eeteriseksi öljyksi, alkoholi-tinktuuraksi, siirapiksi ja likööriksi.

Vuodelta 1884 peräisin oleva tortelli-pastan ohje teoksesta "Frammento di un libro di cucina del Sec. XIV : editonele delle nozze Carducci-Gnaccarini" (1887) neuvoo ottamaan hampun kukintoja ilman lehtiä ja kypsennämään ne pekonin kanssa. Kukinnot lisätään juuri ennen kuin pekoni on kypsää ja kun nämä ovat täysin kypsytetyt, niin kaikki pilkotaan, sekoitetaan juustoraasteeseen ja käytetään tortelli-pastan täytteeksi.

Saksassa tunnettiin Tegernseer luostarin munkkien hamppukeiton resepti, joka löytyy Melitta Weiss Adamsonin toimittamasta teoksesta "Regional Cuisines of Medieval Europe: A Book of Essays". Neljällekymmenelle munkille mitoitettuun keittoon varattiin 2,7 kg hamppua (67 grammaa henkeä kohden), kolme neljännesgallonaa (2.8 litraa) viiniä, yksi vaalea leipä, murskattuja omenoita, etikkaa ja mausteita. Keskiajalle epätyypilliseen tapaan tässä ohjeessa mainitaan määrät, mutta ei valmistusohjeita. Hampunsiementen nykyaikainen päivittäinen saantisuositus on 30 g hampunsiemeniä, mutta koska munkit elivät yksinkertaista omavaraiselämää, tämä resepti sisälsi mitä ilmeisemmin myös vihreitä kasvinosia.

Ruotsissa myytiin aikoinaan hampusta valmistettua lisäravinnetta, jota mainostettiin erityisesti tekstillä "Hampfroextract: Ektrakt-Cannabis och Maltos Cannabis". Kyseessä oleva mainos varmistaa sen, että hampunsiementen lisäksi hampuu-uutetta käytettiin Maltos Cannabis -lisäravinteen valmistukseen. Tuotteen laajasta ravintokäytöstä todisteena on vuoden 1894 toukokuun ja lokakuun välisenä aikana kolme miljoonaa vierailijaa puoleensa vetäneen Antwerpenin maailmannäyttelyn virallisen näytteille asettajien kataloogin maininta elintarviketeollisuuden (Industries Alimentaires) kategoriassa XIV kohdassa 39 : "Tekniska fabriken Roeda korset, Stockholm Maltos Cannabis".

Luoteis-Puolan rajamailta tiedetään ihmisten syöneen pula-aikoina "ruohoja", joihin kuului mm. sara-kasveja (v'iksva), nokkonen (pokšyva) ja hampuu (šn'itka). Puolalaisen tohtori Józef Peszken keskiaikaista ruokavaliota käsittelevässä teoksessa "Kuchnia polska dawna : urywki z jej dziejów od czasów najdawniejszych do końca wieku XVII. Gazeta Domowa nr 9" sivuilla 133 ja 134 mainitaan Puolassa suuresti kunnioitetun lukuisia vihanneksia ja puutarhakasveja, joista suosituimmat olivat punajuuret, sipulit, piparjuuri, valkosipuli, grysz ja kucmorka, joita syötiin suurissa määrin, sekä herneet, kaali, hampuu, kumina, tilli, unikko, porkkana, kurkut, persilja, nauris, retiisi, krassi ja linssit.

Hanfgesellschaft -yritys teetti Nova Instituutilla EU:n komission pyynnöstä selvityksen ennen vuoden 1997 toukokuuta myytyjen hampputuotteiden määristä. 40:stä yhtiöstä joihin otettiin yhteyttä 23 yhtiötä Euroopasta vastasi: hampunsiementä n. 200 tonnia, hamppuöljyä n. 33 000 litraa, hamppuelintarvikkeita n. 55 tonnia, juomia joissa on hampun kukintoja/lehtiä n. 115 000 litraa, snackseja joissa on hampun kukintoja n. 2 tonnia. Lisäksi raportissa todetaan, että valitettavasti useat suuret hamppuuyhtiöt eivät osallistuneet kyselytutkimukseen, koska he eivät halunneet jakaa dataansa ja tämä koski erityisesti juomasektoria.

Euroopan komission 03.02.1998 päiväämässä kirjeessä Mr. Kreutnerille (Öko-Handels GmbH, Itävalta) mainitaan, että "hampun kukinnot, joita käytetään oluen kaltaisiin käymistuotteisiin tulkitaan ruoka-aineiksi, ei lisäaineiksi sillä niitä käytetään samalla tavalla kuin humalan kukintojakin." ja että "toisekseen komissio päätti että ruuat jotka sisältävät hampukasvin osia eivät kuulu säädöksen (EC) 258/97 piiriin".

Hampun kukinnot EU:ssa eivät ole "kannabista" YK:n huumausaineiden yleissopimuksen tarkoittamassa mielessä vaan ruokaa (Reg. (EC) 178/2002, Art. 2 (g)). Euroopan komission 03.03.1998 päiväämässä kirjeessä Mr. Dupetitille sanotaan, että "Standing Committee on Food" on 18.12.1997 päättänyt, että ruuat jotka sisältävät hampukasvi osia eivät kuulu säädöksen (EC) No. 258/97 tarkoitamiin uuselintarvikkeisiin tai uuselintarvikkeiden raaka-aineisiin.

Hampukasvin lehtien ja siementen käyttö on Slovakian maatalous- ja maaseudun kehitysministeriön mukaan 4.12.2015 annetun päätöksen mukaisesti sallittua mausteissa, pöytäsuolassa, kuivaruuissa, keittoaineissa ja aromiaineissa jotka sisältävät tuotetta "konopa siata" (Cannabis sativa L.) - ja se mainitaan soveltuvaksi tee-yrtiksi ilman mitään rajoituksia käytetyn yrtin määristä.

Lähde:

EIHA presentation on Hemp Extracts (12 March 2019, WG PAFF Committee)
Lorenza Romanese (EIHA Managing Director), Daniel Kruse (Board Member,
Tony Reeves (Advisory Committee),

<https://eiha.org/regulations/eiha-presentation-on-hemp-extracts/>

Em. kulttuurisiin seikkoihin perustuen tässä vielä kertauksena EU:n jäsenmaiden velvoitteista:

1. Johdanto: kulttuuriperintö EU:n asialistalla

1.1. Kaikkien etu, kaikkien vastuu

”Euroopan kulttuuriperintö, niin aineellinen kuin aineeton, on yhteinen rikkautemme, jonka olemme perineet aiemmilta sukupolvilta ja jonka jätämme tuleville sukupolville. Se on korvaamaton tiedon lähde ja arvokas voimavara talouskasvun, työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseksi. Se rikastaa satojen miljoonien ihmisten elämää, toimii inspiraation lähteenä ajattelijoille ja taiteilijoille ja vie eteenpäin kulttuurin ja luovan toiminnan aloja.

Kulttuuriperintömme ja tapa, jolla säilytämme ja hyödynnämme sitä, määrittelee merkittävällä tavalla Euroopan asemaa maailmassa ja houkuttelevuutta asuin-, työskentely- ja vierailupaikkana.

Kulttuuriperintö on jaettu voimavara ja yhteinen etu. Muiden voimavarojen lailla se voi kärsiä liiallisesta hyödyntämisestä ja puutteellisesta rahoituksesta, jotka voivat johtaa sen laiminlyöntiin, rappeutumiseen ja joissakin tapauksissa unohdukseen vaipumiseen. Perinnöstämme huolehtiminen on siksi yhteinen vastuamme. Vaikka kulttuuriperinnön suojeleminen kuuluu ensisijaisesti kansallisille, alueellisille ja paikallisille viranomaisille, Euroopan unionilla on siinä oma roolinsa EU:n perussopimusten mukaisesti ja toissijaisuusperiaatetta kunnioittaen.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen johdanto-osassa todetaan, että sopimuksen allekirjoittajat ”hakevat innoituksensa Euroopan kulttuurisesta, uskonnollisesta ja humanistisesta perinteestä”. Sopimuksen 3 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että EU ”huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä”. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 167 artiklassa todetaan seuraavaa: ”Unioni myötävaikuttaa siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä”. SEUT-sopimuksessa tunnustetaan myös kulttuuriperinnön erityisyys kulttuurisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta sekä tarve varmistaa sen suojele sisämarkkinoilla.

[...]

Kulttuuriperintö tarjoaa paljon mahdollisuuksia sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja yhdentymisen edistämiseen, sillä sen avulla voidaan elvyttää laiminlyötyjä alueita, luoda työpaikkoja, joiden juuret ovat paikallisyhteisössä, ja edistää keskinäistä ymmärrystä ja yhteisöhenkeä. Ala tarjoaa merkittäviä koulutus- ja vapaaehtoistyömahdollisuuksia [15](#) sekä nuorille että vanhemmille henkilöille ja edistää eri kulttuurien ja sukupolvien välistä vuoropuhelua.

(15. www.europanostra.org/UPLOADS/FILS/Amsterdam_declaration_as%20adopted%20by%20GA_11062011.pdf)

[...]

Kulttuuriperintöalalla on myös mukautettava hallinto- ja liiketoimintamalleja ja kehitettävä uusia ammatillisia taitoja. Viranomaisten kanssa on tehtävä yhteistyötä, joka ei saa perustua yksittäisiin toimenpiteisiin, vaan kulttuuriperinnön säilyttämisestä ja hyödyntämisestä on tehtävä osa laajempia, pitkän aikavälin kehityssuunnitelmia. Myös yksityisten toimijoiden osallistumista julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien kautta olisi tarkasteltava lähemmin.

On selvää, että monien alojen julkiset toimet vaikuttavat kulttuuriperintöön, ja kulttuuriperinnöllä on puolestaan monia vaikutuksia muiden alojen politiikkaan. Sen vuoksi tarvitaan yhtenäisempi lähestymistapa kulttuuriperinnön suojelemiseen, esille tuomiseen ja sen mahdollisuuksien hyödyntämiseen, jotta sen moninaiset vaikutukset yhteiskunnallisiin ja taloustavoitteisiin sekä muiden alojen politiikkaan voidaan ottaa huomioon.

[...]

Suojelussa keskitytään yhä enemmän kokonaisten kulttuurimaisemien eikä yksittäisten kohteiden säilyttämiseen ja parantamiseen, ja siitä on tulossa ihmiskeskeisempää. Aiemmin kulttuuriperintöä suojeltiin eristämällä se jokapäiväisestä elämästä, mutta nykyisin pyritään tekemään perinnöstä kiinteä osa paikallisyhteisöä. Kulttuurikohteille annetaan uusi elämä ja tarkoitus, jossa otetaan huomioon nykyajan tarpeet ja huolenaiheet.

[...]

Museot ovat yhä enemmän yhteisöihin suuntautuvia, ja niiden lähtökohtana ovat ihmiset ja tarinat. Ne muun muassa esittelevät kulttuuriperintöön pohjautuvia kertomuksia, joissa yhteisön jäsenten henkilökohtaiset tarinat kutoutuvat osaksi laajempien historiallisten tapahtumien tulkintaa. Ne asettavat yleisön samalle tasolle kokoelmien kanssa, niiden toiminnan ytimeen, eivät kaihda arkaluonteisten ja vaikeiden kysymysten tarkastelua ja käsittelevät ajankohtaisia aiheita, jotka puhuttelevat useampia eri kohderyhmiä.

Historiallisten kaupunkien, kuntien ja kylien ongelmat ovat monimutkaisia, kun niiden olisi yhtä aikaa säilytettävä eurooppalaisen identiteetin rakenteita ja saatava aikaan kestävä kasvua ja työllisyyttä.

[...]

Paljon eurooppalaista kulttuuriperintöä sijaitsee myös maaseutualueilla ja syrjäseuduilla, ja se on usein kiinteästi sidoksissa luonnonympäristöön; näissä tapauksissa innovatiivinen, yhteisölähtöinen hallinnointi voi parantaa merkittävästi kohteiden taloudellista ja sosiaalista potentiaalia.

[...]

2.Tavoitteena kulttuuriperintöä koskeva yhdenmukainen lähestymistapa

[...]

Vaikka kulttuuriperinnön ylläpitämistä, entistämistä, saatavuutta ja hyödyntämistä koskevat toimet kuuluvat ensisijaisesti kansallisten tai paikallisten toimijoiden vastuulle, kulttuuriperintöä käsitellään suoraan myös EU:n politiikassa monilla aloilla, joita ovat muun muassa kulttuuriasioiden, ympäristöasioiden, tutkimuksen ja innovoinnin, koulutuksen, aluepolitiikan ja tulliyhteistyön.

[...]

... tehdään tutkimusta ja toteutetaan innovaatioita, jotka liittyvät sellaisiin strategioihin, menetelmiin ja välineisiin, joiden avulla voidaan varmistaa Euroopan kulttuuriperinnön dynaamisuus ja kestävyys ilmaston muuttuessa ja luonnononnettomuuksien ja katastrofien sattuessa. Erityistä huomiota kiinnitetään toisiaan lähentyviin teknologioihin ja monitieteelliseen tutkimukseen sekä menetelmä-, tuote- ja palveluinnovointiin kulttuuriperintöalalla.

[...]

Euroopan aluekehitysrahaston periaatteiden mukaan kulttuuriin ja kulttuuriperintöön investoinnin olisi oltava osa yhdenmukaisia ja kestäviä talouden kehitysstrategioita. Se voi kattaa useita erilaisia julkisen, voittoa tavoittelemattoman ja yksityisen sektorin (erityisesti pk-yritysten) toimia, joihin sijoittaminen vaikuttaa suoraan rahaston tavoitteiden ja investointiprioriteettien toteutumiseen. Investoinneilla pienimuotoiseen kulttuuri-infrastruktuuriin osana alueellista strategiaa olisi osaltaan sekä kehitettävä alueen omia mahdollisuuksia että parannettava sosiaalista osallisuutta ja elämänlaatua erityisesti marginalisoituneiden väestöryhmien keskuudessa parantamalla heidän mahdollisuuksiaan saada kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja niin kaupunki- kuin maaseutualueilla.

[...]

Vanhoiden taitojen elvyttäminen ja uusien kehittäminen

Perinteisten taitojen ja ammattien asteittainen katoaminen on suuri ongelma Euroopan kulttuuriperintöalalla. Väestörakenteen kehityksen myötä tilanne voi pian olla se, että ammattitaitoisista työntekijöistä on pula.

[...]

3. Tulevat toimet: yhteistyön tehostaminen kaikilla tasoilla

EU:n tason yhteistyöstä voi olla – ja onkin – ratkaisevasti apua kulttuuriperintöpolitiikassa ja perinnön hallinnoinnissa kansallisella ja paikallisella tasolla. Yhteistyö perustuu SEUT-sopimuksen 167 artiklan (”korostaen ... yhteistä kulttuuriperintöä”), ja sitä toteutetaan monitasoisen, useita sidosryhmiä käsittävän kehityksen puitteissa.

Lainsäädäntötoimia EU:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla on jo toteutettu; yksi esimerkiksi on ympäristövaikutusten arviointia koskeva direktiivi 2014/52/EU, johon hiljattain tehdyllä tarkistuksella vahvistettiin jäsenvaltioiden velvollisuutta arvioida tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden vaikutukset aineelliseen omaisuuteen ja kulttuuriperintöön.

[...]

Komissio pyytää nyt kaikkia sidosryhmiä pohtimaan yhdessä, miten kaikkien tasojen – myös EU:n tason – julkisia toimia voitaisiin järjestellä niin, että Euroopan kulttuuriperinnön kestävä, pitkän aikavälin arvo saataisiin hyödynnettyä paremmin ja pystyttäisiin laatimaan yhtenäisempi lähestymistapa kulttuuriperinnön säilyttämistä ja sen arvon lisäämistä varten.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A52014DC0477>